

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ΄

Ἐνδρομή ἰσησια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Ἀτ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστη ἔτους καὶ εἶνε ἰσησιαί. — Γκαρκετόν Διούδ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

6 Ἀπριλίου 1886

Ο ΝΑΥΑΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΝΘΙΑΣ

(Μυθιστόρημα Ἰουλίου Βέρν καὶ Ἀνδρέου Λωρῆ)

[Μετάφρ. Α. Π. Κουρτίδου.]

Β΄

Ἐν τῷ οἴκῳ Νορβηγοῦ ἀλιεύς.

Ὁ οἰκίσκος τοῦ Ἐρσεβον, ὡς πάντες οἱ ἐν Νορβηγίᾳ, ἔχει στέγην ἐκ χορτοπλίνθου, εἶνε δ' ἄφοδομημένος διὰ πελωρίων κορμῶν ἐλάτης κατὰ τὸν ἀρχαῖον σκανδιναυικὸν ῥυθμόν· τουτέστιν ἀποτελεῖται ἐκ δύο μεγάλων δωματίων κεχωρισμένων διὰ μεσαίου διαδρόμου φέροντος εἰς παράπηγμα, ὑφ' ᾧ προφυλάσσονται τὰ ἀκάτια, τὰ δίκτυα καὶ οἱ σωροὶ τῶν *δοροσέλ*, ἧτοι μικρῶν ὀνίσκων τῆς Νορβηγίας καὶ Ἰσλανδίας, τοὺς ὁποίους ἐλίττουσι σπειροειδῶς ἀφ' οὗ ἀποξηρανόσῃ καὶ παραδίδουσι εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπὸ τὸ ὄνομα *ροισθρί* (στρουγγύλοι ἰχθύς).

Ἐκατέρω τῶν αἰθουσῶν χρησιμεύει συγχρόνως ὡς ἐντευκτήριον καὶ ὡς κοιτῶν. Ἐντὸς ἐρμαρίων ἐν τοῖς ξυλίνοις τοιχομασί κατασκευαζομένων ἐγκλείουσι τὴν κλίνην ἀποτελουμένην ἐκ στρωμνῆς καὶ δερματίνων ἐπικαλυμμάτων, ἅτινα μόνον τὴν νύκτα ἐξάγονται ἐκείθεν. Ἡ τοιαύτη διάταξις ὡς καὶ τὸ ἀνοιχτὸν χρῶμα τῶν φατωμάτων καὶ ἡ φαιδρότης τῆς ὑψηλῆς ἐστίας, ἐν ἧ ἀπαύστως καίει ζωηρὸν πῦρ, παρέχει καὶ εἰς τὰς μᾶλλον πενιχρὰς κατοικίας καθαρότητα καὶ οἰκιακὴν εὐπρέπειαν ἄγνωστον εἰς τοὺς χωρικοὺς τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης.

Τὴν ἐσπέραν, περὶ ἧς ἐνταῦθα ὁ λόγος, ἀπασα ἡ οἰκογένεια ἐκάθητο περὶ τὴν ἐστίαν, ἐφ' ἧς ἐν κολοσσιαίᾳ χύτρᾳ ἔβραζε μίγμα τι *οἰ.λ.σα.λ.λατ* καπνιστῆς μαινίδος, σολωμοῦ, καὶ γεωμήλων. Ὁ Ἐρσεβον καθήμενος ἐπὶ ὑψηλῆς ξυλίνης ἐδρας ἐπλεκε δίκτυον, ὡς ἀναλλοιώτως ἀπὸ μακροῦ συνείθιζε νὰ πράττῃ ὅτε δὲν εὕρισκετο εἰς ἀλιεῖαν ἢ δὲν ἀπεξήραινε τοὺς ἰχθύς. Ἦτο τραχὺς ναύτης, οὗ τὸ πρόσωπον εἶχε ψήσῃ ὁ παγερὸς τῶν πόλων βορρᾶς, μεσοπόλιος τὴν κόμην εἰ καὶ ἐν πάσῃ ἔτι τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ὄθων, ὑψηλὸς δεκατετραετῆς μείραξ, ὅστις ὁμοίαζε κατὰ πάντα πρὸς τὸν πατέρα του καὶ ἐφαίνετο προωρισμένος νὰ καταστῇ ὁμοίως ἐξαίρετος

ἀλιεύς, προσεπάθει νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ μυστήρια τῆς μεθόδου τῶν τριῶν, πληρῶν ἀριθμῶν ἀβάκιόν τι διὰ τῆς πλατείας του χειρὸς, ἧτις ἐφαίνετο μᾶλλον ἐξωκειωμένη εἰς τὸν χειρισμὸν τῆς κώπης ἢ τοῦ πετροκονδύλου. Ὁ Ἐρικ, κύπτων ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἀνεγίνωσκε συντόμως ὀγκῶδες ἱστορικὸν βιβλίον ὅπερ εἶχε δανείσῃ εἰς αὐτὸν ὁ Μαλάριος. Ἐγγύτατα αὐτοῦ ἡ Κατρίνα Ἐρσεβον, ἡ ἀγαθὴ οἰκοδέσποινα, ἐνηθεν ἡσύχως μετὰ τὴν ἀνέμνη τῆς, ἐνῶ ἡ μικρὰ Βάνδα, ξανθὴ κορασὶς δέκα μέχρι δώδεκα ἐτῶν, καθημένη ἐπὶ σκαμνίου ἐπλεκε μετὰ ζήλου χονδρὸν περιπόδιον δι' ἐρυθροῦ ἐρίου. Εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς εὐσωμος κύων κιτρινόλευκος λασίαν ὡς προβάτου ἔχων δοράν, ἐκοιμάτο συνεχεπαιρωμένος.

Ἀπὸ μιᾶς ὥρας τοῦλάχιστον ἡ σιγὴ δὲν εἶχε διακοπῆ, ὁ δὲ χαλκοῦς λαμπτήρ δι' ἰχθυελαίου τρεφόμενος ἐφώτιζεν ἡσύχως διὰ τῶν τεσσάρων γλαυσιδῶν τοῦ τὴν ἡρεμον ἐκείνην κατοικίαν.

Τὸ ἀληθές ὅμως εἶνε ὅτι ἡ σιγὴ αὕτη ἐνέβαλλεν εἰς ἀδημονίαν τὴν κυρὰν Κατρίναν, ἧτις ἀπὸ τινων στιγμῶν ἐξεδήλου διὰ ποικίλων συμπτωμάτων τὴν ἀνάγκην νὰ λύσῃ τὴν γλώσσάν της.

Ἐπὶ τέλους δὲν ἀντέσχε πλέον.

— Φθάνει τόση δουλειὰ ἀπόψε! εἶπεν. Εἶνε ὥρα νὰ βάλωμε τραπέζιν καὶ νὰ δειπνήσωμε.

Ὁ Ἐρικ οὐδὲν ὀκνηρῶς διαμαρτυρηθεὶς ἔλαβε τὸ ὀγκῶδες βιβλίον του καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἐστίαν, ἐν ᾧ ἡ Βάνδα, καταθεῖσα τὸ περιπόδιον διηυθύνθη πρὸς τὸ ὀψοφυλάκιον ἀφ' οὗ ἤρξατο λαμβάνουσα πινάκια καὶ κοχλιάρια.

— Λοιπόν, Ὄθων, ἐξηκολούθησεν ἡ οἰκοδέσποινα, ὁ Ἐρικ μας ἀπήνητσε καλὰ σήμερα εἰς τὸν ἰατρόν, αἱ;

— Καλὰ; ἀνέκραξεν ὁ Ὄθων ἐνθουσιωδῶς. Τὰ εἶπε σὰν βιβλίον! Δὲν εἰξέυρω ποῦ τὰ βόρηκε τόσα πράγματα καὶ τοῦ τὰ ἔλεγε!... Ὅσον τὸν ἐρωτοῦσε ὁ ἰατρός τόσῳ περισσώτερα ἐφαίνονταν πῶς εἰξέυρε... Νὰ βλεπες τὸν Μαλάριον, σοῦ εἶχε ἕνα καμάριν!

— Κ' ἐγὼ ἤμην πολὺ εὐχαριστημένη, εἶπε σοβαρῶς ἡ Βάνδα.

— Ὅλοι μας ἤμεθα εὐχαριστημένοι, ἐξηκο-

λούθησεν ὁ Ὄθων. Νῆθλιες, μητέρα, πῶς ὄλοι ἀκούαμεν μὲ ἀνοικτὸ στόμα!... Ἐνα φόβο εἶχαμε μόνον μὴν ἔλθῃ ἡ σειρά μας κ' ἐξετάσῃ καὶ ἡμᾶς... Μὰ ὁ Ἐρικ δὲν ἐφοβοῦνταν καθόλου, δὸς του κ' ἔλεγε, ὅσ' ἂν ἦτο ὁ ἴδιος ὁ Μαλάριος.

— Ἐγὼ θαρρῶ ὅτι ὁ διδάσκαλός μας ὁ Μαλάριος εἴμπορεῖ νὰ τὰ βάλῃ μὲ τὸν ἰατρόν, καὶ ὅτι εἶνε σοφὸς ἄνθρωπος! εἶπεν ὁ Ἐρικ, ὅν οἱ πικνοὶ καὶ ἐκ τοῦ συστάδην ἐκείνοι ἐπαινοὶ παρηνώχλουν.

Ὁ γέρον ἀλιεύς ἐπεδοκίμασε διὰ μειδιάματος τοὺς λόγους τοῦ παιδίου.

— Ἐχεις δίκαιο, παιδί μου, εἶπε, χωρὶς νὰ σταματήσῃ τὴν ἐργασίαν τῶν τυλωδῶν χειρῶν του. Ὁ κύρ Μαλάριος εἴμπορεῖ νὰ βάλῃ τὰ γυαλιὰ εἰς ὅλους τοὺς ἰατροὺς, ἂν θέλῃ!... Καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ κ' ἓνα ἄλλο, αὐτὸς δὲν μεταχειρίζεται τὴν ἐπιστήμην του διὰ νὰ παίρῃ τὸ ψωμί ἀπὸ τὸ στόμα τῶν πτωχῶν ὅσ' ἄποιοι ἄλλοι.

— Πατέρα, ἐζημίωσε κἀνενα ὁ ἰατρός Σβαρνεγκρόνα; ἠρώτησε περιέργως ὁ Ἐρικ.

— Αἶ... δὲν εἰξεύρω ἂν τοῦ ἦλθε περίστασις νὰ τὸ κάμῃ καὶ δὲν τῶκαμε... Μὰ ἐγὼ πού σου ὄμιλῶ, θαρρεῖς ὅτι εἶδα μὲ εὐχαρίστησιν αὐτὸ τὸ ἐργαστάσιον πού κηπνίζει νύκτα ἡμέρα ἐκεῖ ἄνω ψηλὰ εἰς τὴν ἀκρογιαλιά; Ἡ μητέρα σου εἴμπορεῖ νὰ σοῦ εἰπῇ πῶς ἄλλη φορὰ ἐκάνκαμε ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὸ λάδι μας καὶ τὸ ἐπωλοῦσαμεν εἰς τὸ Βέργκεν ἕως ἐκατὸν πενήντα καὶ διακόσιες κορῶνες τὸ χρόνο. Τώρα ἡμῶς κανεὶς δὲν ἀγοράζει πλέον τὸ μαῦρο λάδι μας ἢ δίδουν τὴν μικρὴν τιμὴν πού δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ πηγαίνῃ κανεὶς νὰ θαλασσοπνίγεται. Τὸ λοιπόν, θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας, πωλοῦμεν τὰ ψάρια εἰς τὸ ἐργαστάσιον καὶ ὁ Θεὸς εἰξεύρει πλέον τί κάμνει ὁ ἐπιστάτης τοῦ ἰατροῦ διὰ νὰ μᾶς τὰ πάρῃ ὅσο εἴμπορεῖ φθηνότερα!... Μόλις ξεκαθαρίζω σαρανταπέντε κορῶνες τὸν χρόνο ἐν ᾧ παιδεύομαι τρεῖς φορές περισσότερο ἀπὸ πρῶτα!... Τινὰ τοῦ πῶ! αὐτὸ δὲν εἶνε δίκαιο πᾶγμα καὶ ὁ ἰατρός θὰ ἔκαμνε πολὺ καλλίτερα νὰ ἰκτρέψῃ τοὺς ἀρρώστους του εἰς τὴν Στοκόλμην παρὰ νὰ ρεχεται ἐδῶ καὶ νὰ παίρῃ τὴν δουλειὰ μας ἀπὸ τὰ χέρια μας καὶ ν' ἀρπάξῃ τὸ ψωμί ἀπὸ τὸ στόμα μας!

Σιωπὴ ἐπῆλθε μετὰ τοὺς πικροὺς τούτους λόγους. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἠκούετο μόνον ὁ κρότος τῶν κινουμένων ὑπὸ τῆς Βάνδας πινακίων, ἐν ᾧ ἡ μήτηρ αὐτῆς ἐκένου τὸ περιεχόμενον τῆς χύτρας ἐντὸς πελωρίας χωματίνης λοπάδος.

Ὁ Ἐρικ ἐσκέπτετο βαθέως περὶ ὅσων εἶχεν εἰπῇ ὁ πατήρ του. Πλεῖσται ἀντιρρήσεις ἐγεννήθησαν εἰς τὸ πνεῦμά του, ἐπειδὴ δ' ἦτο ἀθῶον καὶ εἰλικρινὲς παιδίον δὲν ἐδίστασε νὰ τὰς ἐκφράσῃ.

— Νομίζω ὅτι ἔχεις δίκαιον νὰ λυπηθῇς τὰ κέρδη πού εἶχες ἄλλοτε, πατέρα, εἶπεν, ἀλλὰ δὲν ἔχεις πολὺ δίκαιον νὰ κατηγορῆς τὸν ἰατρόν Σβαρνεγκρόνα ὅτι σοῦ τὰ ὠλιγόστεισε. Τὸ λάδι τοῦ ἐργαστασίου του δὲν εἶνε καλλίτερον ἀπ' αὐτὸ πού κάμνομεν εἰς τὰ σπίτια;

— Αἶ, ναι, εἶνε πλέον καθαρό... τίποτε ἄλλο... Δὲν μυρίζει βρεσίνα ὅπως τὸ ἐδικό μας!... Καὶ δι' αὐτὸ χωρὶς ἄλλο, τὸ προτιμῶν ὄλιγος αἰ χαϊδεμέναις τῶν πόλεων... Μὰ κόπτω τὸ κεφάλι μου ἐν ὠφελῇ περισσώτερον τοὺς ἀρρώστους ἀπὸ τὸ ἐδικό μας, ἀπ' ἐκεῖνο πού ἐκάμναμεν ἄλλοτε!...

— Αὐτὸ δὲν τὸ εἰξεύρω, εἰξεύρω μόνον ὅτι τὸ προτιμῶν! Καὶ ἐπειδὴ εἶνε πολὺ ὠφέλιμον ἰατρικόν, εἶνε μεγάλον προτέρημά του νὰ πίνεται εὐκόλα καὶ νὰ αἰσθάνωνται ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέραν ἀηδίαν ὅσοι τὸ πίνουν. Ἄν λοιπὸν ἓνας ἰατρός εὖρῃ τὸ μέσον νὰ ὀλιγοστειῇ τὴν ἀηδίαν του δὲν ἔχει χρέος νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἀνακάλυψίν του, καὶ νὰ εὐκολύνῃ τοὺς ἀρρώστους;

Ὁ Ἐρσεθον ἔξεσε τὸ σῦς του.

— Δὲν λέγω, εἶπεν ὡς νὰ ἐλυπεῖτο διότι ἔκαμνε τὴν ὁμολογίαν ταύτην, δὲν λέγω, ὡς ἰατρός ἔκαμε τὸ χρέος του... Μὰ αὐτὸ δὲν εἶνε λόγος νὰ μὴ ἀφίρῃ τοὺς πτωχοὺς ψαράδες νὰ ζήσουν...

— Ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι τὸ ἐργαστάσιον τοῦ ἰατροῦ δίδει ἐργασίαν εἰς τριακοσίους, ἐνῶ πρὶν, τὸν καιρὸν ὅπου λέγετε, δὲν ἦσαν οὔτε εἴκοσι ψαράδες, εἶπε δειλῶς ὁ Ἐρικ.

— Ἰσα, ἴσα! δι' αὐτὸ καὶ ἡ τέχνη μας πάγει κατὰ διαβόλου! ἀνέκραξεν ὁ Ἐρσεθον.

— Τὸ φαγεῖ εἶνε ἔς τὸ τραπέζι, ἐλάτε! εἶπε τότε ἡ Κατρίνα, ἰδοῦτα ὅτι ἡ συζήτησις ἐξήπτετο ὑπὲρ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς.

Ὁ Ἐρικ ἐνόησας ὅτι μείζων ἐπιμονὴ ἦτο ἀνάρμοστος οὐδὲν ἀντέταξεν εἰς τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Ἐρσεθον καὶ ἐκάθησεν εἰς τὴν συνήθη παρὰ τὴν Βάνδαν θέσιν του.

— Εἶδα ὅτι ὁ ἰατρός καὶ ὁ διδάσκαλός μας ὄμιλουν μὲ μεγάλην οἰκειότητα· εἶνε πολὺς καιρὸς πού γνωρίζονται; εἶπεν ὁ Ἐρικ ὅπως δῶσθαι ἄλλην τροπὴν εἰς τὴν συνδιάλεξιν.

— Βέβαια, ἀπεκρίθη ὁ ἀλιεύς καθήσας εἰς τὴν τράπεζαν. Καὶ οἱ δύο ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Νορόην καὶ ἀκόμη τοὺς ἐνθυμούμαι τὸν καιρὸν ὅπου ἐπαιζαν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ σχολείου, ἂν καὶ ἦσαν μεγαλειότεροί μου ἕως δέκα χρόνισ. Ὁ διδάσκαλός σου ὁ Μαλάριος ἦτο υἱὸς τοῦ τότε ἰατροῦ μας καὶ ὁ ἰατρός υἱὸς ἐνὸς ἀπλοῦ ψαρά. Ἄλλὰ ἐπῆγε ἐμπρὸς ἀπὸ τότε! Λέγουν ὅτι ἔχει ἑκατομμύρια τώρα καὶ ὅτι ἔκτισεν εἰς τὴν Στοκόλμην ἓνα ἀληθινὸν παλάτι!... Ὡς τόσο τί εὐμορφο πᾶγμα πού εἶνε ἡ σπουδὴ!...

Μετὰ τὸν ἀφορισμὸν τούτον ὁ ἀγαθὸς ἀλιεύς ἠτοιμάζετο νὰ βυθίσῃ τὸ κοχλιάριόν του εἰς τὸ πλῆρες ἰχθύων καὶ ἀχιζόντων γεωμήλων πινα-

κιον, ὅτε αἰφνίδιον κρούσμα ἐπὶ τῆς θύρας κατέστειλε τὸ κίνημα τοῦτο τῆς χειρὸς του.

— Ἐπιτρέπετε νὰ ἔμβω, κύρ Ἐρσεθον; ἠκούσθη ἀπὸ τοῦ διαδρόμου φωνὴ ἠχηρά. Χωρὶς δὲ ν' ἀναμείνῃ τὴν ἄδειαν, ἐκείνος ἀκριβῶς περὶ αὐτὸ μικροῦ ἐρίνετο λόγος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν συναποκομίζων σφοδρὰν βίπην παγεροῦ ἀέρος.

— Ὁ κύριος Σβαρνεγκρόνα! ἀνέκραξαν τὰ τρία παιδιά, ἐν ᾧ ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ἀνηγέρθησαν ἐν σπουδῇ.

— Ἀγαπητέ μου Ἐρσεθον, εἶπεν ὁ ἰατρός λαβῶν τὴν χεῖρα τοῦ ἀλιεύς, πολλὰ ἔτη ἔχομεν νὰ ἰδῇ ὁ εἰς τὸν ἄλλον μας; ἀλλὰ δὲν ἐλησμόνησα τὸν καλὸν σας πατέρα καὶ ἐνόμισα ὅτι δύναμαι νὰ ἔλθω νὰ σᾶς ἴδω ὡς παιδικὸς σας φίλος.

Ὁ ἀξιόλογος ἀλιεύς, ἀμνηχανὼν πῶς ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν κατηγοριῶν ἃς εἶχεν ἐκστομίσει κατὰ τοῦ ἰατροῦ, ἠγνόει τί ν' ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς λόγους τούτους. Ἠρέσθη λοιπὸν νὰ θλίψῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ μειδιῶν ἅμα μετ' ἀδόλου φιλοφροσύνης, ὅτε προσέδραμεν ἡ ἀγαθὴ του σύζυγος.

— Γρήγορα Ὄθων, Ἐρικ, βοηθήσετε τὸν ἐξοχώτατον νὰ βγάλῃ τὴν γούναν του, καὶ σύ, Βάνδα, βάλτε ἓνα πιάτο ἀκόμη, εἶπεν ἡ Κατρίνα φιλόξενος ὡς πᾶσαι αἱ οἰκοδέσποιναί τῆς Νορβηγίας. Κύρ ἰατρέ, θὰ τιμῆσετε, πιστεύω, τὸ πτωχικὸν δεῖπνό μας...

— Σᾶς βεβαιῶ ὅτι δὲν θὰ ἔλεγα ὅχι ἂν εἶχα καὶ τὴν παραμικρὰν ὄρεξιν, διότι ὁ σολωμὸς ἐκείνος μοῦ φαίνεται πολὺ ὀρεκτικὸς... Ἄλλ' ἔχω φάγῃ πρὸ μιᾶς ὥρας μὲ τὸν φίλον μου Μαλαριον καὶ δὲν θὰ ἠρχόμην ἐδῶ ἂν ἐνόμιζα ὅτι τρώγετε ἀκόμη... Ἄν θέλετε νὰ μ' εὐχαριστήσετε, σᾶς παρακαλῶ νὰ καθήσετε εἰς τὸ τραπέζι καὶ νὰ ἐξακολουθήσετε τὸ φαγητόν σας ὡς νὰ μὴν ἤμην ἐδῶ.

— Ὡ, ἰατρέ μου, εἶπεν ἰκετευτικῶς ἡ γυνή, πάρτε κἂν μερικὰ σπόγγος ἢ κανένα τσαῖ.

— Ἄς εἶνε, πῶς ἓνα τσαῖ ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν ὅτι θὰ δειπνήσετε πρὶν, εἶπεν ὁ ἰατρός καθήσας εἰς τὴν μεγάλην ἑδραν.

Παρευθὺς ἡ Βάνδα ἔθηκε κρυφίως τὴν ἐψάνην πλήρη ὕδατος ἐπὶ τῆς πυρᾶς καὶ ἐξηρανίσθη ὡς σίφη εἰς τὴν παρακειμένην αἴθουσαν, ἐν ᾧ ἄπασα ἡ οἰκογένεια κατανοοῦσα ἐξ ὀρμεμύτου ἀβρότητος ὅτι δυσηρέστει τὸν ξένον τῆς ἂν ἐπέμενεν ἐπὶ μάλλον, ἤρξατο τοῦ δείπνου.

Μετὰ δύο λεπτὰ ὁ ἰατρός ἀνέλαβε πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἄνεσιν. Ὑποδαυλίζων τὸ πῦρ τῆς ἐστίας καὶ θερμαίνων τοὺς πόδας του εἰς τὰς φλόγας τῶν ξηρῶν ξύλων, τὰ ὅποια ἡ Κατρίνα εἶχε βίψῃ εἰς αὐτὴν πρὶν καθήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, συνδιέλεγτο περὶ τοῦ παρελθόντος, περὶ τῶν ἀποθανόντων γερόντων, περὶ τῶν ἐπιζώντων, περὶ τῶν μεταβολῶν, αἵτινες εἶχον ἐπέλθῃ εἰς τὴν χώραν καὶ

εἰς αὐτὸ τὸ Βέργκεν. Ὡμίλει μετὰ πλήρους πλέον οἰκειότητος καὶ τὸ περιεργότατον, εἶχε ἤδη κατορθώσῃ νὰ διασκεδάσῃ τὴν δυσπιστίαν τοῦ Ἐρσεθον—ὅτε ἡ Βάνδα εἰσῆλθε κρατοῦσα ξύλιον δίσκον μετὰ μικρῶν ἐπ' αὐτοῦ πινακίων καὶ προέτεινε αὐτὸν τόσον ἐπιχαρίτως ὥστε κατέστη εἰς αὐτὸν ἀδύνατον ὄλως ν' ἀρνηθῇ.

Ἐν τοῖς μικροῖς ἐκείνοις πινακίοις ἦσαν αἱ περιφρημοὶ σπόγγος τῆς Νορβηγίας—ἀποτελούμεναι ἐκ λωρίδων κρέατος καπνιστοῦ τράνδου, καὶ μαινιδῶν παρεσκευασμένων μὲ ἐρυθρὸν πέπερι, λεπτῶν τεμαχίων μέλανος ἄστου, τυροῦ, καὶ ἄλλων ἀρτυμάτων τραχείων τὴν γεῦσιν,—αἵτινες τρώγονται ὡς ὀρεκτικόν.

Τόσον δὲ καλῶς ἐξεπλήρωσαν αὐταὶ τὸν προορισμὸν των ὥστε ὁ ἰατρός, ὁ κατ' ἀρχὰς ἐξ ἀβροφροσύνης μόνον γευθεὶς αὐτῶν ἀνέλαβε τὴν ὄρεξιν του ὅπως τιμήσῃ τὸ ἐξ ἀγρισοκαμίνων γλυκίσμα διὰ τοῦ ὁποίου τὴν ἐντεχνον κατασκευὴν δικαίως ὑπερηφανεύετο ἡ Κατρίνα ὑπὸ τῆς αὐτῆς δὲ κατελήφθη διψῆς, ὥστε ἐπτά ἢ ὀκτὼ κυαθίσκοι τείου ἄνευ σακχάρους μὲν ἤρκεσαν νὰ τὴν κατασβέσωσι.

Ὁ Ἐρσεθον τότε ἠνοῖξε πῖθον ἐξαιρέτου σχιδάμου ὅπερ εἶχεν ἀγοράσει παρὰ τινος Ὀλλανδοῦ. Περαιτωθέντος οὕτω τοῦ δείπνου ὁ ἀλιεύς ἐδῶκεν εἰς τὸν ἰατρόν πελωρίαν πῖπαν, ἣν οὗτος ἐπλήρωσε καπνοῦ καὶ ἐκάπνισε πρὸς γενικὴν ἀπάντων εὐαρέσκεϊαν.

Ἄνωφελές νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει τῶν πραγμάτων καὶ ἡ ἐλαχίστη ἐπιφύλαξις καὶ ψυχρότης πρὸ πολλοῦ εἶχον ἐξαλειφθῇ, καὶ ὅτι ὁ ἰατρός ἐφαίνετο ὡς ἀποτελῶν μέρος τῆς οἰκογενείας. Ἐγέλων, συνδιελέγοντο ἐλευθέρως ὡς κάλλιστοι καὶ παλαιοὶ φίλοι, ἄχρως οὐ τὸ παλαιὸν ξύλινον ὠρολόγιον ἐσήμανε τὴν δεκάτην.

— Ἐπέρασεν ἡ ὥρα, βλέπω, εἶπε τότε ὁ ἰατρός. Ἄν θέλετε, στείλατε τὰ παιδιά νὰ πηγαίσουν, διότι ἔχομεν νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ σοβαρῶν πραγμάτων.

Εἰς ἐν νεῦμα τῆς Κατρίνας ὁ Ὄθων, ὁ Ἐρικ καὶ ἡ Βάνδα ἐκαληνύκτισαν πάντας καὶ ἀπῆλθον.

— Χωρὶς ἄλλο θ' ἀπορῆτε διατὶ ἦλθα ἀπόψε ἐδῶ, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός, μετὰ στιγμιαίων σιγῆν, προσηλῶν τὸ ὄζυ αὐτοῦ βλέμμα ἐπὶ τοῦ Ἐρσεθον.

— Ὅποιος ἔλθῃ εἰς τὸ σπίτι μου καλῶς νὰ ὀρίσῃ, εἶπεν ἀποσβεγματικῶς ὁ ἀλιεύς.

— Ναι, εἰξεύρω ὅτι ἡ φιλοξενία δὲν ἐφυγεν ἀκόμη ἀπὸ τὴν Νορόην!... Ἄλλὰ τέλος πάντων θὰ εἶπατε μέσα σας ὅτι κάποια αἰτία θὰ μ' ἔκαμε ν' ἀφήσω ἀπόψε τὴν συντροφίαν τοῦ καλοῦ μου φίλου Μαλαρίου καὶ νὰ παρουσιασθῶ τόσον ἐξαφνικὰ εἰς τὸ σπίτι σας. Στοιχηματίζω ὅτι ἡ

κυρά "Ερσεβον κ'απως θά ένόησε τό αίτιον. . .

— Θά τό μάθωμεν άφου μάς τό είπητε, άπήντησε διπλωματικώς ή άγαθή γυνή.

— Καλά, έστω! είπεν ό ιατρός, άφ' ού δίν θέλετε νά με βοηθήσετε, έρχομαι μόνος μου εις τό προκειμενον! . . . Ο υίός σας "Ερικ εινε πολύ άξιόλογον παιδί, κύρ "Ερσεβον.

— Δέν έχω κανένα παράπονον, άπήντησεν ό άλιεύς.

— "Εχει έκτακτον εύφυϊαν και μάθησιν ώς πρός τήν ήλικίαν του, εξηκολούθησεν ό ιατρός. Τό εξήτασα σήμερα εις τό σχολείον και ήπόρησα με τάς άπαντήσεις του! . . . "Εν άλλο άκόμη μ' έξέπληξεν άφ' ού έμαθα τό όνομά του, ότι σ'ας ήμοιάζει πολύ όλίγον εις τό πρόσωπον, όπως πολύ όλίγον ήμοιάζει και με τάλλα παιδιά του τύπου μας.

Ο άλιεύς και ή σύζυγός του έμειναν άκίνητοι και σιγηλοί.

— "Εν ενί λόγω, εξηκολούθησεν ό σοφός μετά τινος άνυπομονησίας, τό παιδίον αυτό κινεί παρ'ό πολύ τό ένδιαφέρον μου. Ωμίλησα περι αυτού με τόν Μαλάριον και έμαθα ότι δέν εινε υίός σας, ότι έν ναυάγιον τό έρριψεν εις τάς άκτάς μας, ότι τό έσώσατε, τό άνεθρέψατε, τό υιοθετήσατε, και τ'ω έδώκατε τό όνομά σας. "Ολα αυτά εινε άλήθεια, κύρ "Ερσεβον.

— Ναί, άλήθεια εινε, άπεκρίθη σοβαρώς ό άλιεύς.

— "Αν δέν εινε υίός μας από τό αίμα μας εινε από τήν καρδιά μας και τήν άγάπην μας! άνέκραξεν ή Κατρίνα, ής ύγράνθησαν οι όφθαλμοί και έφρικίσε τό χέλιος. Δέν τό ξεχωρίζομεν διόλου από τόν "Οθωνα μας ή τήν Βάνδα μας! και ούτε μάς έπέρασε ποτέ από τόν νουν πώς δέν εινε άληθινόν παιδί μας!

— Τά αισθήματα αυτά σ'ας τιμούν και τούς δύο σας, είπεν ό ιατρός συγκινηθείς έκ τής συγκινήσεως τής άγαθής γυναικός. "Αλλά σ'ας παρηκαλώ, διηγηθήτέ μου δλην τήν ιστορίαν του παιδίου. "Ηλθα επίτηδες διά νά τήν μάθω, και σ'ας βεβαιώω ότι θέλω τό καλόν του παιδίου.

Ο άλιεύς, ζέων τό ους αυτού, έφάνη επί στιγμήν διστασας, ιδών όμως ότι ό ιατρός άνέμενεν άνυπομόνως τήν διήγησίν του άπεράσισε τέλος νά ήμιλήσῃ.

— Τό πρῶμα εινε όπως σ'ας τό διηγήθη ό διδάσκαλος, και τό παιδί δέν εινε καθεαυτό υίός μου, είπεν ώς μετά λύπης. Μίαν ήμέραν, κοντεύουν δώδεκα χρόνια, τώρα έπ'ηγα νά ψαρεύσω πέρα από τό νησάκι πού εινε έμπρός εις τό έμβασμα του φιδρόφ, εις τό πέλαγος. . . "Αφ' ού έψάρευσα άρκετά καλά, έτράβηξα τά ύστερνά μου άγκίστρια και ήμουν έτοιμος νά ανοίξω τό πανί τής βάρκας μου, όταν είδα νά πλέη έπάνω

εις τήν θάλασσαν, έως ένα μίλλι μακρυνά, ένα πρῶμα άσπρον. "Η θάλασσα ήτο ήσυχη και καμμίαν βίαν δέν είχα νά επιστρέψω εις τό σπίτι.

"Αντί νά στρέψω λοιπόν τήν πλώρη μου διά τήν Νορόνη, έτράβηξα έπάνω εις τό πρῶμα εκείνο. Εις δέκα λεπτά τό έφθασα. "Ητο μία μικρά κούνια από λυγαριάν τυλιγμένη δλοτρόγυρα με μουσελίνα και δεμένη καλά έπάνω εις ένα σωσίβιον. "Επλησίασα, όσον έφθανε τό χέρι μου, με μεγάλην συγκίνησιν έπιασα τό σωσίβιον, και τό έτράβηξα έξω από τό νερόν και είδα τότε μέσα εις τήν κούνια ένα μωρό έως έπτά ή όκτώ μηνών πού έκοιμάτο βαθειά. "Ητο όλίγον κίτρινον, και κρύον, αλλά δέν τό είχε πειράξη διόλου τό παράξενον εκείνο ταξείδι του όπως έκατάλαθα από τήν δύναμιν με τήν όποιαν έβγαλε ταις φωναίς μόλις εξύπνησε, άμα ένόησε πώς δέν τό έκουνούσαν πλέον τά κύματα. Είχαμε τότε τόν "Οθωνα μας και εξερχα όλίγο από παιδιά. Του έκαμα λοιπόν μίαν κούκλαν με ένα πανί, τήν έβρεξα με όλίγο νερό άνκατωμένο με βούμι και του τήν έδώκα νά βυζάζη! . . . "Στή στιγμή ήμέρωσε και έφάνη ως νά εύχαριστήθη από τό βάλσαμον εκείνο. "Εννοιωθα όμως ότι αυτή ή ήσυχία του δέν θα βαστάξη πολύ και έβιάσθηκα νά επιστρέψω εις τήν Νορόνη. "Ελυσα τήν κούνια από τό σωσίβιον, και τήν έβγαλα έμπρός μου μέσα 'ς τήν βάρκα. Κ' έν ή έκρατούσα τήν σκότα του πανιού έκύτταζα τό καμμένο τό παιδάκι και έλεγα με τόν νουν μου από πού άρά γε νά ήρχετο! . . . "Από κανέν πλοϊον πού θα είχε ναυαγήση, χωρίς άλλο! Τήν νύκτα έφυσούσε τρικυμία, και πολλά πλοία θα είχαν χαθή.

"Αλλά πώς έγινε νά σωθή αυτό και νά πνιγούν όλοι όσοι ήσαν μαζί του; Πώς τούς ήλθαν νά τό δέσουν έπάνω εις τό σωσίβιον; Τι απέγινεν ό πατέρας του, ή μητέρα του, όσοι τό άγαπούσαν; Εις όλας αυτές τās έρωτήσεις καμμίαν άπάντησιν δέν έπαιρνα, διότι τήν άπάντησιν αυτήν, τό κακόμοιρον δέν ειμπορούσε νά μου τήν δώση. Νά μήν τά πολυλογώ, έπειτα από μίαν ώραν, ήλθα εις τό σπίτι και έδώκα τό π.δ.ι εις τά χέρια τής Κατρίνας! Είχαμε τότε μίαν άγελάδα, και τήν εκίνηκα άμέσως παρημανα του παιδίου.

"Ητο τότε η χαριτωμένο, τόσω γελαστόν, τόσω τριανταφυλλί, άφ' ού έχόρτασε τό γάλα και έζεστάθη σιμά εις τήν φωτιάν, πού, τί νά σ'ας είπω, ιατρέ μου, άμέσως άρχισαμεν νά τό άγαπούμεν σαν νά ήτο έδικό μας! . . . Και από τότε έως τώρα τό έκρατήσαμε, τό άνεθρέψαμε, και δέν τό ξεχωρίσαμε στιγμή από τά δύο παιδιά μας! . . . Δέν λέγω άλήθεια, γυναίκα; προσείπεν ό "Ερσεβον στραφείς πρός τήν Κατρίναν.

— "Αλήθεια, άλήθεια! άπεκρίθη ή οικοδέσποινα απομάττουσα τούς όφθαλμούς αυτής, ους αί άναμνήσεις εκείναι επλήρουν δακρύων. Εινε παιδί μας και αυτό σαν τάλλα δύο. Και δέν ει-

ξέρω πώς του κατέβη του κύρ Μαλαρίου νά είπῃ πώς δέν εινε.

Και ή άγαθή γυνή ειλικρινώς άγανακτήσασα ήρξατο στρέφουσα μετά σφοδρότητος τήν άνέμνην της.

— Σωστά! είπεν ό "Ερσεβον. Τι τόν νοιάζει τόν κόσμο διά τό παιδί μας; ό καθένας νά κυττάξη τήν δουλειά του! . . .

— "Εχετε δικαίον, άπήντησεν ό ιατρός με συνδιαλλακτικώτατον τόνον, αλλά δέν πρέπει νά κατηγορήτε τόν Μαλάριον ότι έφάνη άδικάκτος. Εις έμέ εκαμε μεγάλην έντύπωσιν ή φυσιογνωμία του παιδίου, και έγώ μόνος μου εξήτησα έμπιστευτικώς από τόν διδάσκαλον νά μου είπῃ όλην τήν ιστορίαν του. Ο Μαλάριος δέν μου έκρυφεν ότι ό "Ερικ νομίζει ότι εινε υίός σας και ότι όλοι έδώ εις τήν Νορόνη έλησημόνησαν με ποϊον τρόπον έγινε. Δι' αυτό, βλέπετε, κ' έγώ έφρόντισα νά μήν ήμιλήσω έμπρός εις τό παιδί, αλλά σ'ας είπα νά τό στείλετε νά πλαγιάξη όπως και τόν άδελφόν του και τήν άδελφήν του . . . "Ελέγατε λοιπόν ότι ήτο έως έπτά ή όκτώ μηνών όταν τό ήύρατε εις τήν θάλασσαν. . .

— "Απάνω κάτω. Είχε τέσσαρα δόντια, τό πνηρό και σ'ας βεβαιώω πώς δέν άρχησε πολύ νά τά μεταχειρισθή, είπε γελών ό "Ερσεβον.

— "Ω! ήταν ένα παιδάκι μάλα μμα, άσπρο, καλοκαμωμένο, σωστό άγγελουδι! . . . εξηκολούθησε ζωηρώς ή Κατρίνα. Είχε κ'ατι χεράκια, κ'ατι ποδάκια! . . . Νά τό βλέπατε μία φορά! . . .

— Πώς ήτο ένδυμένο; ήρώτησεν ό ιατρός Σθαρυεγκρόνα.

Ο "Ερσεβον δέν άπεκρίθη, άλλ' ή σύζυγός του έδειξεν όλιγωτέραν έπιφύλαξιν.

— Σάν πριγκιπόπουλο! άνέκραξε. Βάλετε με τόν νουν σας, κύρ ιατρέ, μία φουσιτίσα από πικέ με δαντέλλαις παντού, μία γουνίτσα με άτλάζι από κάτω, πού δέν πιστεύω νά φορούν καλλίτερη τά βασιλόπουλα, μία σουφρωτή σκουφίτσα, και ένα επνωφοράκι με κουκούλα από άσπρο κατιρέ! . . . Τι εύμορφα ρούχα! . . . Μά ειμπορείτε νά κρινετε και μόνος σας γιατί τά έφύλαξα όλα άγγικτα. . . Καταλαβαίνετε πώς δέν του τά ξαναφόρεσα άφ' ού πλέον έγινε έδικό μας παιδί, πτωχόπουλον. . . Του έβγαλα άμέσως τά ρούχα του "Οθωνα, πού του είχαν κοντήνη και τά είχα φυλαγμένα, και τά ξαναφύλαξα πάλιν διά τήν Βάνδα. . . Νά τα, έδώ τάχω τά φορεματάκια του και θα σ'ας τά δείξω!

Ταυτα λέγουσα ή άγαθή γυνή είχε γονυπέτηση πρὸ μεγάλου δρυϊνου κιβωτίου άρχαϊκόν έχοντος κλειθρον, ήγειρε τό επικάλυμμα και ή μύνα έν αυτόφ.

"Εξέβαλε δέ έν πρὸς έν πάντα τά προαγγελθέντα ένδύματα, άτινα άνέπτυξεν ύπερηφάνως πρὸ τῶν όφθαλμῶν του ιατροῦ, ως και τά κομψότατα σπάργανα, τουτέστιν έν θαυμάσιον περι-

τραχίλιον τριχαπτοκέντητον, μεταξωτόν ποδοσκέπασμα, λευκά μάλλινα περιπόδια. "Εφ' εκάστου αυτών ήσαν κεντημένα τεχνηέντως τά άρκετικά Ε. Δ. ως άνέγνω παρευθίς ό ιατρός.

— Ε. Δ. . . Δι' αυτό ώνομάσατε τό παιδί "Ερικ; ήρώτησε.

— Βέβαια, δι' αυτό, άπεκρίθη ή Κατρίνα, εις ήν ή εκθεσις εκείνη τῶν περικομψῶν ένδυμάτων προῦξενει προφανώς χαράν, έν ὧ τουναντίον καθίστη σκυθρωπόν τό πρόσωπον του συζυγου της. Νά και τό καλλίτερον, αυτό πού είχε τριγύρω 'ς τό λαμό του! . . . προσείπεν εκβαλούσα τής κρύπτης άθυμιάτι εκ χρυσοῦ και κοραλίου ροδοχρόου ήρτημένον εκ λεπτής άλυσσεως. Και επί τούτου ήμοίως ήσαν τά άρχικά Ε. Δ., περιβεβλημένα υπό του λατινικου έμβλήματος: Semper idem.

— "Σ τήν άρχήν ένομίσασα πώς εινε τό όνομα του παιδίου, εξηκολούθησεν ή σύζυγος του άλιεύς ιδούσα ότι ό ιατρός άνεγίνωσκε τάς λέξεις εκείνας, αλλά ό διδάσκαλος μάς είπεν ότι θα είπουν: *Patria ο ίδιος*.

— Ο κύριος Μαλάριος σ'ας είπε τήν άλήθειαν, είπεν ό ιατρός άπαντήσας εις τήν έμμεσον ταύτην έρώτησιν. Εινε φανερόν προσείπεν έν ὧ ή Κατρίνα επανέθετε τά ένδύματα εις τό κιβώτιον, ότι τό παιδίον άνήκεν εις οικογένειαν πλουσίαν και καθώς πρέπει. Από ποϊον τόπον, λέγετε, νά ήρχετο;

— Πώς θέλετε νά τό ειξεύρωμεν αυτό τό πρῶμα, είπεν ό "Ερσεβον, άφ' ού τό εύρηκα 'ς τή μέση του πελάγους, μεσ' 'ς τά κύματα.

— Ναί, αλλά ή κούνια ήτο δεμένη έπάνω εις έν σωσίβιον, μου είπατε, και εινε συνήθεια εις όλα τά μέρη του κόσμου νά γράφομεν έπάνω εις τά σωσίβια τό όνομα του πλοίου, άντείπεν ό ιατρός προσηλώσας εκ νέου τό όζυ αυτού βλέμμα επί του άλιεύς.

— Τό ειξεύρω, άπεκρίθη ούτος ταπεινώσας τήν κεφαλήν.

— Λοιπόν αυτό τό σωσίβιον, τί όνομα ειχε ένάνω γραμμένο;

— Αί, νά σ'ας είπω, κύρ ιατρέ, έγώ δέν ειξεύρω πολλά γράμματα. Ξεύρω νά διαβάξω μία σταλιά τήν γλώσσά μου, μά όσο διά ξένες γλώσσες κάθου γύρευε! . . . Κ' έπειτα έπέρασαν και τόσα χρόνια από τότε! . . .

— "Εν τούτοις έπάνω κάτω θα τό ένθυμησθε! . . . Και χωρίς άλλο θα έδειχτατε αυτό τό σωσίβιον, όπως και τά ένδύματα, εις τόν διδάσκαλον Μαλάριον. "Ελάτε δά, φίλε μου "Ερσεβον, βάλετε τά δυνατά σας μία στιγμή, και θα ένθυμηθήτε! Μήν ήτο *Κωνθία* τό όνομα πού ήτο γραμμένο ένάνω εις τό σωσίβιον;

— Θαρρώ πώς κ'ατι τέτοιο ήτο, είπεν άορίστος ό άλιεύς.

— Εἶνε ξένον αὐτὸ τὸ ὄνομα! Καὶ κατὰ τὴν κρίσιν σας τίνας τόπου ὄνομα νὰ εἶνε, κύρ Ἐρσεβον;

— Σεύρω κ' ἐγὼ; Μήπως τοὺς γνωρίζω ἐγὼ αὐτοὺς τοὺς διαβολότοπους;... Βγῆκα ἐγὼ ποτὲ μου ἐξω ἀπὸ τὴν θάλασσα τῆς Νορῶης καὶ τοῦ Βέργκεν παρὰ μιὰ φορὰ μονάχα ποὺ ἐπῆγα νὰ ψαρεύσω 'ς τὴν Ἰσλανδία καὶ 'ς τὴν Γροιλανδία; ἀπῆντησεν ὁ ἄλιεὺς μὲ τόνον ἐκτραχυνόμενον βαθμηδόν.

— Ἐγὼ νομίζω ὅτι εἶνε ὄνομα ἀγγλικὸν ἢ γερμανικόν, εἶπεν ὁ ἱατρός, οὐδὲν ἄλλως προσέξας εἰς τὸν τόνον τοῦ ἄλιεως. Θὰ ἦτο εὐκολον νὰ τὸ συμπεράνω ἀπὸ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων ἂν ἐβλεπα τὸ σωτίδιον. Μήπως τὸ ἐφυλάξετε, φίλε μου Ἐρσεβον;

— Ἄ! μὰ! εἶνε χρόνια καὶ χρόνια τώρα ποὺ ἐγίνε φλόγα, στάκτη καὶ καπνός, ἀπῆντησε θριαμβευτικῶς ὁ Ἐρσεβον.

— Καθόσον ἐνθυμεῖται ὁ Μαλάριος, τὰ γράμματα ἦσαν ῥωμαϊκά, εἶπεν ὁ ἱατρός ὡσεὶ καθ' ἐαυτὸν διαλεγόμενος, ὅπως εἶνε καὶ τὰ γράμματα τὰ κεντημένα ἐπὶ τῶν ἐσωρούχων. Πιθανὸν λοιπὸν εἶνε ὅτι τὸ πλοῖον δὲν ἦτο γερμανικόν. Μοῦ φαίνεται μᾶλλον ὡς ἀγγλικόν... Αὐτῆς τῆς γνώμης δὲν εἰσθε καὶ σεις, κύρ Ἐρσεβον;

— Καὶ τί μὲ νοιάζει; θαρρεῖτε πῶς δίνω πεντάρια ἐγὼ δι' αὐτὸ! ἀπῆντησεν ὁ ἄλιεὺς. Ἄς εἶνε ἐγγλέζικο, βούσσιο, ἄς εἶνε μακρὶ παταγονικό, λίγο μὲ μέλει!... Αὐτό, τὸ μυστικὸν τοῦ ἐφανέρωσε δώδεκα χρόνια τώρα εἰς τὸν Ὠκεανό, κί' αὐτὸς τὸ φυλάγει 'ς τὸ βυθό του, σὲ βάθος τρεῖς ἢ τέσσαρες χιλιάδες μέτρα!

Εὐλόγως ἠδύνατό τις νὰ εἰκάσῃ ὅτι ὁ Ἐρσεβον ἦτο τὰ μέγιστα εὐχαριστημένος ὅτι τὸ μυστικὸν ἐκεῖνο εἶχε κατατεθῆ τὸσον βαθέως.

— Τέλος πάντων θὰ ἐκάματε πιστεύω κἀποιαν ἐνέργειαν διὰ νὰ εὑρετε τὴν οἰκογένειαν τοῦ παιδίου, εἶπεν ὁ ἱατρός, τοῦ ὁποίου τὰ διαπτρα ἐφάνησαν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὑπὸ εἰρωνείας ἀστραποβολήσαντα. Θὰ ἐγράψατε βέβαια εἰς τὸν νομάρχην τοῦ Βέργκεν, θὰ κατεχωρίσατε καμμίαν γνωστοποίησιν εἰς τὰς ἐφημερίδας;

— Ἐγὼ! ἀνέκραξεν ὁ ἄλιεὺς τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν ἐκάμα!... Εἶχα ἐγὼ τὸν τρόπον νὰ ἐξοδεύσω χρήματα διὰ νὰ εὑρῶ ἀνθρώπους ποὺ δὲν τοὺς ἔμελε δῶλον διὰ τὸ παιδί; διότι ἂν τοὺς ἔμελε θὰ ἐφρόντιζαν αὐτοὶ νὰ τὸ εὑρουν... Ἐλάτε 'ς τὴ θέσι μου, κύρ ἱατρέ... Δὲν ἔχω ἐκατομμύρια ἐγὼ... Καὶ πάλιν εἶμαι βέβαιος πῶς ἂν ἐξοδεύαμε καὶ τὸ ὑστερινὸ λεπτόμας δὲν θὰ εὑρίσκαμε τίποτε... Ἐκάναμε ὅτι ἤρχονταν ἀπὸ τὸ χέρι μας, τὸ ἀναθρέψαμε σὰν ἐδικὸ μας, τὸ ἀγαπήσαμε, τὸ ἐχαϊδεύσαμε...

— Καὶ ἀκόμη περισσώτερο ἀπὸ τὰλλα δύο εἰμπορῶ νὰ σὰς πῶ! ὑπέλαβεν ἡ Κατρίνα, ἀπομάζασα τοὺς ὀφθαλμούς διὰ τοῦ ἄκρου τῆς πο-

διᾶς τῆς· ναί! τὸ μόνον φταιξιμον ποὺ ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ μᾶς εὑρῆ εἶνε πῶς τοῦ ἐδώκαμε πολὺ μεγάλο μερτικὸν ἀπὸ τὴν ἀγάπη μας!

— Κυρὰ Ἐρσεβον, μὲ προσβάλλετε ἂν νομίζετε ὅτι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εὐσπλαγγνία ποὺ ἐδείξατε πρὸς τὸν μικρὸν ναυαγὸν μοῦ ἐμπνέουν ἄλλο αἶσθημα ἀπὸ ζωηρὴν θαυμασμόν! ἀνέκραξεν ὁ ἱατρός. Μή!... μὴ σὰς περάσῃ ἀπὸ τὸν νοῦν σας τέτοια ἰδέα!... Ἄλλ' ἂν θέλετε νὰ σὰς ὁμιλήσω καθαρὰ, σὰς λέγω ὅτι αὐτὴ ἴσα ἴσα ἡ ἀγάπη σας δὲν σὰς ἀφῆκε νὰ ἰδῆτε τὸ καθῆκόν σας. Τὸ καθῆκόν σας δὲ ἦτο, πρὸ παντός ἄλλου, νὰ ζητήσετε τὴν οἰκογένειαν τοῦ παιδίου μὲ ὅσα μέσα ἠδύνασθε!

Ἐπῆλθε βαθεῖα σιγή.

— Ἴσως ἔχετε δικαίον! εἶπε τέλος ὁ Ἐρσεβον, ὅστις εἶχε κύψῃ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὴν μομφὴν ταύτην. Μὰ ὅ,τι ἐγίνε ἐγίνε πλέον. Τώρα ὁ Ἐρικ εἶνε ἰδικὸς μας καὶ δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ τοῦ κάμω λόγον δι' αὐτὲς τὲς παλαιᾶς ἱστορίας.

— Μὴν ἀνησυχῆτε, δὲν θὰ προδώσω ἐγὼ τὸ μυστικὸν τὸ ὁποῖον μοῦ ἐνεπιστεύθητε, εἶπεν ἐγερθεὶς ὁ ἱατρός. Ἐπέρασε ἡ ὥρα... Σὰς ἀφίνω, καλοὶ μου φίλοι, καὶ σὰς εὐχομαι καλὴν νύκτα, νύκτα χωρὶς καμμίαν ἐνόχλησιν τῆς συνειδήσεώς σας, προσεῖπε σοβαρῶς.

Μεθ' ὃ φορέσας τὸν σισυρωτὸν ἐπενδύτην του, χωρὶς νὰ δεχθῆ τὴν προσφορὰν τοῦ ἄλιεως ἐπιμένοντας νὰ τὸν συνοδεύσῃ μέχρι τῆς κατοικίας του, ἐσφιγξέ θερμῶς τὴν χεῖρα τοῦ Ἐρσεβον καὶ τῆς Κατρίνας καὶ διευθύνθη πρὸς τὸ ἐργοστάσιόν του.

Ὁ Ἐρσεβον ἔστη πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τῆς φλιᾶς, βλέπων αὐτὸν ἀπομακρυνόμενον ὑπὸ τὸ σεληναιὸν φῶς.

— Τί διαβολάνθρωπος! ὑπετανόησεν ἀπορροσίσας τέλος νὰ ἐπανακλείσῃ τὴν θύραν.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΟΣ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΟΥ (1811—1820)

Ὁ ἄλλοτε ἐν Λονδίῳ διαμένων φίλος μου κ. Δ. Τσ... εἶνε κάτοχος χειρογράφου, τὸ ὁποῖον ἐλπίζω ὅτι θὰ συγκατατεθῆ νὰ δωρῆσῃ εἰς τὴν Ἱστορικὴν καὶ Ἐθνολογικὴν Ἑταιρίαν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ἢ δύο ἐκατονταετηρίδων προωρισμένος νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ ἐκδώσῃ τὸ χειρόγραφον τοῦτο, (ἐὰν μείνῃ ἕως τότε ἀνέκδοτον), θὰ προκαλέσῃ βεβαίως τὸν φθόνον τῶν μεσαιωνοδιφῶν τοῦ μέλλοντος. Ἄλλὰ καίτοι μὴ ἀνερχόμενον πέρα τοῦ πρώτου τετάρ-

του τῆς παρούσης ἐκατονταετηρίδος, τὸ περιχόμενον τοῦ ἐν λόγῳ χειρογράφου παρέχει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ εἰς ἡμᾶς ἐτι. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μέχρι τῆς σήμερον τὰ τοῦ κόσμου ἐν γένει, καὶ ἰδίως τὰ καθ' ἡμᾶς, μετεβλήθησαν τοσοῦτον, ὥστε οἱ νεώτεροι τῶν Ἑλλήνων δύνανται, οὐχὶ ἄνευ λόγου, νὰ θεωρῶσιν ὡς μεσαιωνικὴν καὶ τὴν ἀμέσως πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως Ἑλλάδα, τὰ δὲ μνημεῖα τῆς περιόδου ἐκείνης δύνανται ἀπὸ τοῦδε νὰ προκαλῶσι τὴν προσοχὴν μας οὐχ ἦττον ἢ καὶ τὰ τοῦ μεσαιῶνος.

Τὸ χειρόγραφον τοῦτο δὲν εἶνε αὐτόγραφον τοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' ἀντεγράφη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κατόχου του κ. Δ. Τσ. σύγκειται δ' ἐκ σελίδων 538, σχήματος 8ου μικροῦ, καὶ περιέχει ποίημα ἐκ στίχων 11,000 περίπου, διαιρουμένων εἰς 75 κεφάλαια. Ποιητὴς αὐτοῦ εἶναι Δημήτριος τις Παππᾶ Νικολάου, Θεσσαλομάγνης, ὑπόθεσις δὲ τοῦ ποιήματος αἰ περιηγήσεις καὶ διάφορα ἐπεισόδια τοῦ βίου τοῦ ποιητοῦ. Ἡ διήγησις ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1811, ὅτε ὁ πατὴρ τοῦ Δημητρίου τὸν ἔστειλε νὰ εὑρῆ πόρον ζωῆς εἰς τὰ ξένα, κατὰ τὴν εἰσέτι ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν τῶν συμπατριωτῶν του. Κατὰ τῆς τοιαύτης συνηθείας ἐξανίσταται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ ποιητὴς, διαμαρτυρεται δὲ ἐντόνως καὶ εἰς τὸν ἐπιλογόν του, ἀποτεινόμενος ὡς ἐξῆς πρὸς τὸν ἀναγνώστην του:

- Ἐὰν δὲν ἐνετύθηκα καὶ ζῆς 'ς τὰ πατριὰ σου,
- μὴ γελασθῆ' κί' ἀφῆσῃς τὰ ἀπὸ τὰ χεῖρά σου.
- Εἰ δὲ καὶ ἐνετύθηκα, φρόντισε νὰ γυρίσῃς
- μὴν ὥραν ἐμπροστίτερα, πρὶν κακοσυνειθίσῃς. (σ. 537).

Αἱ γνώσεις τοῦ ποιητοῦ εἶναι περιωρισμέναι. Λεπτομερῶς περιγράφει τὸ σχολεῖον τῆς πατρίδος του, εἰς τὸ ὁποῖον, λέγει,

- χρόνους ἐπὶ ἐσπούδασα, κ' ἰδὲς τὸ σπούδαγμά μου;
- μόλις ἔμπορῶ κουτὰ στραβὴ νὰ γράψω τῆνομά μου.

Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸ προοίμιόν του ζητεῖ τὴν συγκατάβασιν τοῦ ἀναγνώστου,

- τάχα δεῖ ἔχω λάθῃ εἰς τὸ ποίημα αὐτό,
- ἢ τὴν σύνταξιν ἢ ἄλλο εἰς τὴν τάξιν δὲν κρατῶ.

Τῷ ὄντι, δὲν πολυκρατεῖ τὴν τάξιν. Ἄλλ' ὅμως ἡ ἑλληνικὴ εὐφυΐα του ὑπερπερᾶ τὰ προσκόμματα τῆς ἀμαθείας, ἢ δ' ἔμφυτος εὐκολία του περὶ τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ εἰς τὸ ἀφηγεῖσθαι ἐγείρει τὸ ἐνδιαφέρον, ἀντισταθμίζουσα τὰς ποικίλας τοῦ ἔργου ἑλλείψεις. Ποίησις ἀληθῆς οὐδαμῶς διαλαμβάνει ἐν αὐτῷ. Λεπτότητα αἰσθηματος δὲν προδίδει ὁ ποιητὴς, οὔτε τὴν νοσταλγίαν του περιγράφων οὔτε τοὺς ἔρωτάς του. Ἄλλ' εἶναι ὀξύνονος καὶ περιεργος, ὅπου διαβῆ ἔρωτά, παρατηρεῖ, μανθάνει καὶ ἐνθυμεῖται. Συχνάκις δὲ συμπληροῖ τὴν ἑμμετρον διήγησίν του δι' ὑποσημειώσεων, ἐνθα πᾶρχει στατιστικὰς, γεωγραφικὰς ἢ ἄλλας πληροφορίας. Αἱ πληροφορίες τοῦ αὐτοῦ εἶναι πολυτίμοι, οὐχὶ μόνον καθὸ ἀποτυπῶσαι τὰς γνώσεις τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ,

ἀλλὰ καὶ καθὸ παρέχουσαι πιστὴν εἰκόνα μιᾶς φάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τοῦ μικροῦ δηλονότι λαοῦ τῷ ζῶντος εἰς τὰ ξένα διὰ τοῦ ἐμπορίου. Ὁ πτωχὸς Δημήτριος Παππᾶ Νικολάου δὲν κατώρθωσε νὰ εὐδοκιμήσῃ ἀνυψούμενος ὑπερᾶνω τῆς ταπεινῆς σφαίρας του. Τὰς ἀποτυχίας του ἀποδίδει εἰς τὴν Εἰμαρμένην, ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι τὰς ἐπιξηγεῖ καὶ τὰς δικαιεῖ τὸ ἐλαφρὸν καὶ ἄστατον τοῦ χαρακτήρος του. Πούποτε δὲν εὐχαριστεῖται, πούποτε δὲν χρονίζει, ὅλοι τοῦ πταίου, τὰ πάντα κατακρίνει. Τὸν κατατῆκε ἡ διηγετικὴ ἀποτυχία του, βαρύνεται τὴν ξενιτείαν, ἀλλ' ἐντρέπεται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα, πτωχὸς καὶ ἀπρόκοπος, ὥστε ἐξακολουθεῖ τὰς περιπλανήσεις του, διώκων εἰς μάτην τὴν τύχην.

Ἀναχωροῦντα κατὰ πρῶτον ἐκ τῆς πατρίδος ὁ πατὴρ του

- τὸν ἐμβαρκάρισεν εἰς κῆποιον καίκι
- ὅπου ἐτότε ἴμισσε διὰ τὴν Σαλονίκη. (σελ. 31)

Τὰ πάντα ἐκεῖ νέα καὶ ἄγνωστα. Ἐκπληκτος ὁ ποιητὴς ἐβλεπε τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς Τούρκους, τοὺς Φράγκους, καὶ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν:

- τί εἶν' αὐτοὶ οἱ διάκοι
- ποὺ ἔχουν τὰ τζουλούφικα κί' ἄλλοιωτοκα καλιμαῦκι;
- Τί εἶν' αὐτοὶ ποὺ κάθονται μὲ τὰ μακρὰ τζιπούκινα,
- τὰ πῶδια ἕνα τ' ἄλλο των, καὶ σὰν κουβὰ καθούκινα;
- Τί εἶν' αὐτοὶ οἱ λέλεκας οἱ στενοφορμένοι,
- μὲ τὴν οὐρὰν ὀπίσω των καὶ τὴν λαμὴν δεξιμένοι; *

Ἄλλ' ἐνῷ βλέπων ταῦτα πάντα ἔχασκεν, ἐξαίφνης γιαντίσαρος τις τὸν βαπτίζει καὶ τὸν ὀρίζει Τουριστί. Σημειωτέον δὲ ὅτι τοὺς εἰς ξένην γλῶσσαν διαλόγους, εἴτε Τουριστί, εἴτε Ἀραβιστί, εἴτε Ῥωσιστί, στιχομυθεῖ ἐκάστοτε ὁ ποιητὴς (ἡμιοικαταληκτικῶς πάντοτε) εἰς τὴν οἰκίαν διάλεκτον, ἐπιδεικνύων οὕτω καὶ τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης τῶν διαφόρων χωρῶν, ἐνθα διέτριψεν.

Ἐν τούτοις ἀηδιάσας μετὰ τὸ βάπτισμα τὴν Θεσσαλονικὴν ἐντὸς τοῦ ἔτους

- Χίλιον ὀκτακοσίον
- δεκάτου πρώτου, καὶ μηνὸς τριάντα Σεπτεμβρίου,
- ἐμβαρκαρίζεται ἰσοῦ εἰς σχολοῦσαν μίαν
- Αἰνίτικην, κ' ἐμίσευσεν διὰ τὴν Ἀραβίαν. (σελ. 45)

Μετὰ ἐνός μηνὸς πλοῦν ὁ ποιητὴς ἐφθασεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Περιγραφεῖ πάλιν τῆς χώρας, τῶν προΐοντων, τῶν κατοικῶν, πρὸς δὲ καὶ κατάλογος ὀνομαστικῶς (ἑμμετρος ἐννοεῖται) τῶν παρεπιδημούντων Ἑλλήνων. Τὴν τοιαύτην καταγραφήν δὲν ἀμελεῖ ὑποδύποτε εὑρῆ Ἑλληνας, οἱ δὲ κατάλογοι οὗτοι ἀποτελοῦντες συμβολὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς τότε Ἑλληνικῆς ἐμπορίας, προσμαρτυροῦν συγχρόνως, διὰ τῆς ἀκριβείας των, τὴν φιλαλληθειαν τοῦ πλάνητος Θεσσαλοῦ.

Ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν μεταβαίνει εἰς Ραχίτι, ἐνθα γίνεται ὑπὸ τῆς ἐνός συντοπίτου του, εὐσπλαγγνοῦ καὶ καλοδιαθέτου.

« πλὴν δι' ἓνα μου ψωμί καὶ βουχικὴ κκαμπόσα.
 « τὰ δὲ δοθέντα χρέη μου ἦτον τὸ μαγειρεῖον,
 « νὰ τρίβω τετζερέδια, νὰ ψαίνω τὸ φαγίον,
 « νὰ πλύνω τὰ πινάκια, περόνια, μαχαίρια,
 « καὶ ὅπου τὸν βλέπω νὰ σταθῶ με σταυρωμένα χέρια.»
 (σ. 51)

Δὲν ἀρχίζει πολὺ μεγαλοπρεπῶς τὸ στάδιόν
 του ὁ πτωχὸς τυχοδιώκτης. Μετὰ ἓν ἔτος πα-
 ραιτεῖ τὸν ἀγαθὸν τοῦτον κύριον, ὅστις κατὰ τὴν
 διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας,

« μόλις τρεῖς τέσσαρις φορὰς μ' εἶχε ευλοκοπήσει,»

καὶ μεταβαίνει διὰ τοῦ Νείλου εἰς « Μέμφιδα », ἥτις

« φράγκικα λέγεται Γράν Καίρι,
 « ἀραβιστὶ Μασάρ Κιμπέρ καὶ Τουρκικὰ Μεσῆρι.»

Ἐκεῖ γίνεται ὑπηρετὴς « πρὸς δέκα γρόσια ξηρὰ
 τὸν μῆνα » Νικόλα τινὸς Συμεῶνος, Συμυρναίου,
 ὅστις

« εἶχεν εἰσέτι ἄλλους τρεῖς δούλους εἰς τὴν οἰκίαν,
 « ἐμὲ δὲ, ὡς κατώτερον καὶ πλέον ἔσχατόν του,
 « μὲ ἐδιώρισεν ἐπ' αὐτὸν εἰς τὸν γαῖθάρον του.» (σελ. 57)

Ὁ Νικόλας οὗτος Συμεῶνος

« μὲ τὸ αὐτὸ γαῖθάρου
 « κινᾷ μὲ τῶν ἡμερῶν νὰ πάγω ἔς τὸ Μανσοῦρι...
 « ἔχοντας προῖδν σκοπὸν τοῦ τόπου νὰ φωνίσῃ...
 « καὶ ὁ μὲν ἴδιος αὐτός, ὡς εἴρηται, καθάλα,
 « τοὶ μαῦροι δούλοι δὲ περὶ ὀπίσω του πιδάλα.»

Ἄλλ' εἰς τοῦτο καὶ μόνον δὲν περιορίζετο ἡ πρὸς
 τοὺς ὑπηρετὰς σκληρότης· τοὺς ἠνάγκαζε νὰ ἐρ-
 γάζωνται εἰς τὸ ὑπαιθρον τοσοῦτον, ὥστε ὁ ἀτυ-
 χῆς Δημήτριος μὴ ἀντέχων, λέγει, εἰς τὸν ἥλιον
 καὶ τὸν κάματον,

« διόλου ἀποκάμω
 « καὶ ὡς νεκρὸς ἀπλώθηκα εἰς τὸ χωρᾶρι χάμω.»

Ἀσθενήσαντα οὕτω ὁ κύριός του ἀναχωρῶν τὸν
 παραιτεῖ « ἐν μὲν Ἀρειανῶν οἰκίᾳ. »

ὅπου μὲ τῶν ἡμερῶν πλὴν μετὰ μῆνα ἓνα,»

εἰς ἓκ τῶν συνδούλων του τὸν ἀνευρίσκει κατὰ
 τύχην καὶ τῷ δίδει « τὴν ἐπιστολὴν πρώτην τοῦ
 πατρός του, » εἰς τὴν ὅποιαν ὁ νοσταλγὴς καὶ
 συγκινημένος ξένος ἀποκρίνεται ἀμέσως, ἀπο-
 σιωπῶν ὅμως τὰ τῆς ἀσθενείας καὶ τὴν ἀνέχειάν
 του, διὰ νὰ μὴ λυπηθῇ τοὺς γονεῖς του.

Ἐντούτοις ὁ φιλοξενῶν αὐτὸν Κόπτης τὸν πω-
 λεῖ κρυφίως

« διὰ τριακόσια γρόσια, ὡς ζῶν τὸν καυμένον
 « εἰς δύο Μωαμεθανούς Συρίους (Χαλεπλίδες),
 « ἀπὸ τοὺς στρατιωτικοὺς ποῦ κράζονται ντελλίδες.»

Παραδοθεὶς δι' ἐνέδρας εἰς τοὺς ἀγοραστὰς
 του μεταφέρεται ὑπ' αὐτῶν, ἡμιθανὴς ἓκ τοῦ
 τρόμου καὶ τοῦ φόβου, εἰς Μανσοῦρ, ὅπου οἱ κύ-
 ριοί του προσκαλοῦν ἱατρὸν διὰ νὰ τὸν θεραπεύ-
 σῃ. Ὁ ὑπὸ σχῆμα Ἀλβανοῦ παρουσιαζόμενος ἱα-
 τρὸς οὗτος εἶναι, ὡ τοῦ θαύματος, συμπολίτης
 καὶ συγγενὴς τοῦ ποιητοῦ. Χάρις εἰς αὐτὸν σώ-
 ζεται ἓκ τῶν χειρῶν τῶν ληστῶν Ντελιδῶν. Ἄλλ'

ἡ διὰ τὴν σωτηρίαν του εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν
 συγγενὴ του δὲν ἐξισοῦται πρὸς τὴν εὐχαρίστησιν
 μετὰ τῆς ὁποίας διηγεῖται πῶς, χάρις εἰς τὴν
 βοήθειαν τοῦ ἱατροῦ, ἔδειρε τὸν σκληροκαρδίον
 κύριόν του Νικόλαν,

« ἂν περ εἰς κάποιον ἀγρὸν εἴχαμεν ἀπαντήσει
 « Μὰ τί ευλαίᾳς! ὄχι μὲ χέρ', ὄχι μὲ τὸ ποδάρ',
 « μὲ γρόθους, μὲ παρόμοια, — ἀλλὰ μὲ ἓνα φκιάρι.» (σ. 84)

Ἐπιστρέψας εἰς « Μέμφιδα » στοιχίζεται εἰς
 ἓνα Καρπάθιον ἔχοντα γραίαν θείαν κατάκοιτον,
 τῆς ὁποίας τῷ ἀνατίθεται ἡ περιθαλψίς. Μὴ
 ὑπομένων τὴν ἀηδίαν τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας,
 οὔτε τὴν τραχύτητα τοῦ νέου κυρίου του, ὅστις

« ἀπὸ τὴν μύτην μ' ἔπιασε, ὡς σκύλον μ' ἐτραθεῦσε,
 « καὶ σήκωνε τὸ χέρι του καὶ ὅπ' ἔφθανε κτυποῦσε,»

παραιτεῖ μετὰ ἓνα μῆνα καὶ ταύτην τὴν θέσιν,
 ἀποφασίσας ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του νὰ ἐπιστρέψῃ
 εἰς τὴν πατρίδα.

Ἀναχωρεῖ λοιπὸν ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ με-
 ταβαίνει εἰς Σμύρνην, τὴν ὅποιαν περιγράφει λε-
 πτομερῶς, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ἀλλ' οὐχὶ
 κολακευτικῶς. Μεταβάλλων ὅμως γνώμην, δὲν
 ἐπιστρέφει εἰς τὰ ἴδια. Ἐξακολουθεῖ τὰς περι-
 πλανήσεις του, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ
 τύχη θὰ τὸν εὐνοήσῃ. Ἐκ Σμύρνης μεταβαίνει
 εἰς Ἀδραμύτιον, (εὐριστάμεθα ἤδη εἰς τὸν Ἀ-
 πρίλιον τοῦ 1815), ἐξ Ἀδραμυτίου εἰς Κυθω-
 νίας, ἐκεῖθεν δὲ πάλιν

« μαρκαρισθεὶς εἰς μίαν
 « λεύκαν, ἔξαναμίσεισε διὰ τὴν Ἀραβίαν.»

ἀποβιβάζεται εἰς Δκιμάτι, ἔνθα μετὰ τετράμη-
 νον ὑπηρεσίαν παρὰ τινι ἀρχιμανδρίτῃ,

« γνωρισθεὶς μ' ἓνα καρθακὺρην,
 « ὅστις αὐτοῦ ἐφόρτωνε καφέδες καὶ πιπέρι,
 « εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μέλλοντας νὰ τὰ φέρῃ,»

συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ δι' ἕξ τάλληρα νὰ τὸν πα-
 ραλάβῃ ὡς ἐπιβάτην, καὶ ἀναχωρεῖ διὰ Κων-
 σταντινούπολιν.

Εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια περιγράφονται αἱ
 ποικίλαι περιπέτειαι τοῦ ταξειδιοῦ τούτου καὶ οἱ
 διάφοροι σταθμοὶ τοῦ περιηγητοῦ, δηλαδὴ Λε-
 μησός, Καστελόρριζον, Μύρα τῆς Λυκίας, Ρόδος,
 Σύμη, Χίος, Τριᾶς, Δαρδανέλια, κτλ. Τῆς Χίου
 ἀναγράφει λεπτομερῶς καὶ μετὰ θαυμασμοῦ τὴν
 εὐπορίαν, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν εὐνομίαν. Τὴν
 δὲ Κωνσταντινούπολιν συγκρίνει πρὸς ἀπάσας τὰς
 μεγαλοπόλεις τοῦ κόσμου, παραθέτων ἐν ὑποση-
 μειώσει στατιστικὰς πληροφορίες, καὶ ἀναφέρων
 ὀνομασί, καθὼς πάντοτε, τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν
 ἐκεῖ Ἑλλήνων ἀρχόντων καὶ ἐμπόρων.

Ἄλλὰ καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐξακολουθεῖ
 νὰ τὸν καταδιώκῃ ἡ τύχη. Κατ' ἀρχὰς εὐρί-
 σκει προεστάμενον, παράλυτον καὶ τοῦτον

« καὶ ἡ μὲν συμφωνία μας ἦτο δι' ἓνα χρόνον,
 « ἀλλ' ἀντὶς χρόνον στάθηκα ἐπὶ τὰς ἡμέρας μόνον.»

Ὅθεν προτρέχει αἰεὶ κλῆποιον Μισὲ Ζωρζά-
 κην, Χιον,» μεσιτην, ὅστις τὸν τοποθετεῖ εἰς ἄλ-
 λην ὑπηρεσίαν ἀλλὰ δὲν βραδύνει νὰ παραι-
 τήσῃ καὶ ταύτην, καὶ ἀναχωρεῖ ἐκ Κωνσταν-
 τινουπόλεως μεταβαίνων εἰς Μολδοβλαχίαν. Πε-
 ριγραφή πάλιν τοῦ δρόμου του διὰ Σαζζουπόλεως,
 Καθάρνας, Κωνσταντίας, Ρενίου καὶ Ἰαλαζίου,
 μέχρις Ἰασιίου, ὅπου εὐρίσκει εἰς τὴν αὐλήν τοῦ
 αὐθέντου, « εἰς τὴν Κούρτην, » ὑπουργημα ἀξιο-
 πρεπές, τὸ τοῦ ὑποσημοκροῦ. Ἄλλὰ μίαν ἡ-
 μέραν ἀγλιστρᾷ τὸ μέσσιόν του» ἐνῶ ἔθετε τὸν
 ἄνθρωκα εἰς τὸ ταμποῦκι ἐνός Τούρκου,

« ἡ δὲ φωτιά πετάχτηκε ἔς τοῦ Τούρκου τὸ καθοῦκι! »

Διώκεται λοιπὸν ἀπὸ τὴν Κούρτην καὶ γίνε-
 ται ἀυπογραμματικὸς, πρὸς εἴκοσι πέντε γρόσια
 τὸν μῆνα, εἰς κάποιαν περιήρημην δομνίτσαν Μα-
 ριόλαν,» σύζυγον, ὡς προσθέτει ἐν ὑποσημειώσει,
 τοῦ μεγάλου Λογοθέτου Γρηγορίου Στούρζα.

« Πλὴν ἓνα χρόνον μοναχὰ αὐτοῦ εἶχε καθίσει,
 « ἔπειτα δυσχερῆσθεις εἶχεν ἀναχωρήσει.»

Τὴν 30ὴν Νοεμβρίου 1816 ἐπιβιβάζεται εἰς
 ἐν βρῖκιον διὰ Τριέστι, συμφωνήσας τὸν ναῦλον
 τοῦ « διὰ φλωρία ἔξι. »

Νέα πάλιν « περιγραφή τοῦ δρόμου τοῦ ξένου
 ἔμου ἀπὸ Τσερίγον, Ναυαρίνον, Κορρούς καὶ ἐρ-
 χοῦς μου εἰς Τριέστι. » Εἰς τὴν πόλιν ταύτην
 βλέπει κατὰ πρόωτον τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς
 δυτικῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ὡς φαίνεται, εἴτε ἐκ
 τύχης, εἴτε ἐκ προθέσεως, εἴτε ἕνεκα κακῶν
 σχέσεων, μίαν μόνην φάσιν, οὐχὶ τὴν καλλιτέ-
 ραν, τῶν ἠθῶν καὶ ἠθίμων τούτων ἔλαβεν ἀφορ-
 μὰς νὰ σπουδάσῃ, ἐκθέτει δὲ γυμνῶς καὶ ἀφελῶς
 τὰς ἐντυπώσεις του. Σκανδαλισθεὶς ἐξ ὧσων εἶδεν,
 ἀηδιάσας τὰ τῆς Δύσεως, ἀναχωρεῖ ἐκ Τριεστίου
 τὴν 30ὴν τοῦ Ἰανουαρίου, ἐπιστρέφων καὶ πάλιν
 εἰς Τουρκίαν διὰ Ραγούζης, Αὐλώνος, Ζακύνθου,
 καὶ Μυκόνου. Εἰς Σχμον ναυαγεῖ, μόλις διασω-
 θεὶς μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν, καὶ ἐντεῦθεν
 ἀρχίζει νέα πάλιν ὁδύσεια.

Ὁ ναυαγὸς συμφωνεῖ μετὰ δύο ἐκ τῶν διασω-
 θέντων συνοδοιπόρων του

« μεθ' ὅρκου, ὅτι πάντοτε μαζί νὰ περπατῶμεν,
 « καὶ ὅπου κατανησώμεν νὰ μὴ ξεχωρισθῶμεν.»

Ὁ εἰς ἓκ τῶν συντρόφων του,

« μὲ τὸ νὰ εἶχε κάνει
 « εἰς σπετσαρίαν, πρόβαλε τὸν ἱατρὸν νὰ κἀνῃ, —
 « ὁ δεύτερος δὲ ἔστρωντας νὰ ἔχῃ εὐφωμίαν
 « ἐπρόβαλε τὸν μουσικὸν νὰ κἀμ' εἰς ἐκκλησίαν, —
 « ἐγὼ δὲ, εἰς τ' ἀλφάβητον ὡς ὡν τι παραπάνω,
 « ἐπρόβαλε ἐπάγγελμα τὸν δάσκαλον νὰ κἀνω »

Ἡ ἐφεξῆς περιόδεα τῆς σοφῆς τριάδος ἀποτε-
 λεῖ τὸ διασκεδαστικώτερον τοῦ ποιήματος μέρος.
 Ἀπὸ Ἐφέσον εἰς Θείρα καὶ εἰς Παῖνδοῦρι καὶ
 Μυρίναν καὶ Μαγνησίαν καὶ Σάρδεις καὶ Ἀλ-
 λάχ Σιέρι, περιέρχονται οἱ τρεῖς τυχοδιώκται

τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, θεραπεύοντες ἀστείῳ τῷ
 τρόπῳ ἀσθενεῖς Μολδάδες καὶ Καρτίνας, χωρὶς
 νὰ παραμελῇ ὁ ποιητὴς τὰς συνήθεις γεωγραφι-
 κάς καὶ στατιστικὰς πληροφορίες, ἀντιγράφων
 ἐνίοτε καὶ αὐτὰς ἐπὶ τὰς ἀρχαίας ἐπιγραφάς.

Ἄλλ' εἰς τὸ Ἀλλάχ Σιέρι ὁ εἰς ἓκ τῶν συντρό-
 φων δολοφονεῖται ὑπὸ Τούρκων, ὁ δ' ἕτερος ἀσθε-
 νήσας ἀποθνήσκει, καὶ μένει ὁ ποιητὴς μόνος εἰς
 τὰ ξένα,

« ὅπου ἕτερον ὁμόγλωσσον δὲν ἔχει μῆτε ἓνα.»

Ἐξακολουθεῖ ἐντούτοις ἐκεῖ μετερχόμενος τὸν ἱα-
 τρὸν διότι, καθὼς ἐπικερδέστερον, εἶχον ἐπὶ τέλους
 ἀποφασίσει καὶ οἱ τρεῖς νὰ προτιμήσωσι τὴν ἐξά-
 σκην τὸ ἑπαγγέλλματος τούτου, τοῦ χρηματι-
 σαντος εἰς σπετσαρίαν, μεταδώσαντος τὰς γνώ-
 σεις του εἰς τοὺς δύο συντρόφους του. Ἄλλ' ὁ
 Μολδάς τοῦ χωρίου ἀγαπήσας τὸν ψευδοῦκατρὸν
 προσπαθεῖ νὰ τὸν κατηχήσῃ. Μέγας ὁ κίνδυνος
 διὰ τὸν Θετταλομάγνητα, ὅστις δὲν ἔχει τὴν
 ἐλαχίστην διάθεσιν νὰ γείνη Μωαμεθανός. Δρα-
 πετεύσας ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς Ἀζάρι, κινδυνεύει
 δὲ καθ' ὁδὸν τὰ δολοφονηθῆ. Μετὰ νέας πάλιν
 καὶ πολλὰς περιπλανήσεις καταλήγει εἰς Πέργα-
 μον, ὅπου

« ἐκόνεφεν εἰς ἓνα συντοπίτην,
 « Ἀάσκον ὀνομαζόμενον, μπακίλην φαμελίτην,
 « οὔτινος καὶ ἡ σύζυγος, ὀνοματι Σοφία,
 « μου ἦτον συντοπίτισσα κάκεινη ἡ ἀθλία.»

αὕτη περιθάλαπι φιλοφρόνως τὸν ξένον, ἐνθου-
 μένη τὴν πατρίδα. Ἐκ Πέργαμου, διερχόμενος
 διαφόρους ἄλλας κωμοπόλεις, μεταβαίνει εἰς
 Προύσαν καὶ εἰς Νίκαιαν, ἔνθα ἔχομεν « περιγρα-
 φὴν ἀξιολύπητον τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως
 αὐτῆς. » Εἰς Νικομήδειαν εὐρίσκει ἓνα παραφέν-
 τιν Ἰορδάνην,

« πραγματευτὴν Γαλατινῶν, τούτεστι Καραμάνην, »

καὶ συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ νὰ τὸν συνοδεύσῃ ὡς ὑ-
 πηρετὴς εἰς Βαγδάτιον. Ἄλλὰ καθ' ὁδὸν τὸ κερ-
 βάνιον προσβάλλεται ὑπὸ ληστῶν εἰς τὸ Καμβύ-
 σιον ὄρος, ὁ δὲ Ἰορδάνης ἀποθνήσκει εἰς Ἀγκυ-
 ραν, καὶ ὁ ἀτυχῆς ἀκόλουθός του ἀποφασίζει νὰ
 ἐπανέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Διέρχεται τὸ
 Κοτύκιον, τὰς Κολοσσάς, τὴν Κύζικον καὶ φθάνει
 ἐπὶ τέλους εἰς Κωνσταντινούπολιν, στερεὰν ἔχων
 ἀπόφασιν νὰ ἐπιστρέψῃ ἐπὶ τέλους ἐκεῖθεν εἰς τὴν
 πατρίδα του. Ἄλλὰ καὶ πάλιν καταπέθεται
 ἀπὸ ἓνα « συχωριανόν του »

« πῶς τάχα εἶναι ἐντροπή, τόσον καιρὸν ἔς τὰ ξένα
 « λείποντες, καὶ νὰ πάγωμεν μὲ χέρια σταυρωμένα.»

Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐντροπῆς, τίθεται ἐκ νέου εἰς
 κίνησιν καὶ ἀναχωρεῖ δι' Ὀδησσόν, ὅπου φθάνει
 μετὰ ἕξ ἡμερῶν πλῆρην. Ἐγκαῦθα, μεταξὺ κειμέ-
 νου καὶ ὑποσημειώσεων, ἔχομεν λεπτομερεῖς πο-
 λιτειογραφικὰς εἰδήσεις περὶ Ὀδησσοῦ ἰδίως καὶ
 τῆς ὅλης Ῥωσίας ἐν γένει, ἐν τέλει δὲ κατὰ

λογον ὀνομαστικὸν πάλιν τῶν τε ὁμογενῶν ἐμ-
πόρων

« καὶ τῶν ἀξιωματικῶν, Ῥωμαίων δέ, εἰς ὅλην
τὴν τῆς Ῥωσίας ἑκτασιν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν. »

Ὁ ποιητὴς δὲν διέμεινε εἰς Ὀδησσόν, ἀλλ' ἐγένετο παιδαγωγὸς εἰς Βουλγαροχώριον τι τῶν περιχώρων, ὅπου ἐρωτεύεται τὴν Σουλτάναν, θυγατέρα ἐνός τῶν προσεστώτων. Τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ποιήματος ἀφιερῶται εἰς τοὺς ἀναλάτους ἐρωτᾶς του. Ὁ προσεστὸς δὲν συγκατατίθεται κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ συνοικέσιον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνδίδει συμμορφούμενος πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς θυγατρὸς καὶ τῆς συζύγου του, ἥτις κλίνει πρὸς τὸν ξένον. Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ ἐρωτόληπτος Θεταλομάγνης ἐπεζήτησε καλεῦρεν εἰς τὴν βακοποσίαν τὴν παραμυθίαν τῶν αἰσθηματικῶν περιπετειῶν του. Οὕτω δέ, ἐν μέθῃ διατελῶν, προσβάλλει τὸν μόλις δυσωπηθέντα προσεστῶτα καὶ ἐξεγείρει τὴν ὀργὴν του. Τὸ συνοικέσιον ματαιοῦται. Οἱ δύο ἐρωτευμένοι ἀπορασιζοῦν νὰ δραπετεύσωσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ σχέδιον τοῦτο ἀποτυγχάνει, ὁ δὲ ποιητὴς φεύγει μόνος παραιτῶν τὴν Σουλτάναν καὶ παρηγορῶν αὐτὴν μακρόθεν « μερθεσάκια » καὶ στεναγμούς. Ἦτο ἀρά γε ἄξια λύπης ἡ Σουλτάννα μὴ γενόμενὴ σύζυγός του; Ἴσως ἦτο τυχερὰ ἀποχωρισθεῖσα ἐν κειρῷ ἐραστοῦ, οὐκ εἴς τὸν ἀστατος καὶ ἀνόητος διαγωγὴ καθ' ὅλον τὸν βίον του, καὶ κατὰ τὴν περίοδον ἐτι τοῦ ἐρωτᾶς του, ἰδικαίου πληρέστατα τοὺς δισταγμούς του Βουλγαροπροσεστῶτος.

Ὁ ἐπίλογος εἶναι παραίνεσις πρὸς τοὺς ἀναγνώστας νὰ μὴ ξενιτεύωνται καὶ περιγραφή τῶν δεινῶν τῆς ξενιτείας.

« Ἰδοῦ, αὐτὴν τὴν προκοπὴν ἀπέκτησα ἔς τὰ τένα! »

Δὲν ἐπιλέγει ὅμως ὅποιον προκοπὴν ἀπέκτησε μετὰ τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνοδον. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἤρχιζεν ἡ Ἐπανάστασις, ἀλλ' ἀμφιβάλλομεν ἂν ἔστυρε καὶ οὗτος τὸ ξίφος ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἢ προγενεστέρῃ ζωῇ του δὲν παρέχει τεκμήρια ἡρωικῶν τάσεων. Ναι μὲν, μεταξύ τῶν μέσων εἰς ὅσα κατ' ἀρχὰς προσέφυγεν ὅπως διασκηδᾷ τὸν ἐρωτικὸν πόνον του, « ἀνάγνωσιν δηλαδὴ, ψάλσιμον, » κτλ ἀναφέρει καὶ ξήματα

« κάποια τῆς πατρίδος

« νὰ στρέψῃ τὴν ἐνθύμησιν τῶν ἐκ τῆς κραισίδος, »

ἀλλ' εἰς τοῦτο περιορίζεται ἢ ἐπὶ τῆς ψυχῆς του ἐπιδρασις τῶν πατριωτικῶν τοῦ κειροῦ ἐκείνου ποιημάτων. Καὶ ὅτε δὲ ὁ φίλος καὶ συμπολίτης του Πούρας, ἐνθουσιῶν, ἀναγγέλλει ὅτι ἀπεκαλύφθη εἰς Ὀδησσόν

« τοῦ Ρήγα τὸ μυστήριον τῆς Ἱερᾶς φαρμάκας, »

καὶ τὸν προτρέπει νὰ συνακολουθήσῃ μετ' αὐτοῦ ὄσους ἐτοιμάζονται « νὰ κινήσωσιν, » ὁ ἡμέτερος

ποιητὴς μένει ἀνάλγητος. Πῶς, λέγει, πῶς νὰ συντρέξω,

« πῶς νὰ σταθῶ εἰπέ μου,
« ἀροῦ δὲν ἐπίσσω ποτὲ ἄρμα ἔς τὰ χεῖρά μου; »

Εἰς μάτην ὁ Πούρας προσπαθεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὸν τὸν πατριωτισμὸν ὑπὸ τοῦ ὁποῦ φλέγεται, εἰς μάτην ἐπικαλούμενος τὰ ὀνόματα τοῦ Λεωνίδα, τοῦ Περικλέους, ἐρωτᾷ

« τί μᾶς χρειάζεται ζωὴ χωρὶς ἐλευθερίαν; »

ὁ ἐραστὴς τῆς Σουλτάννας ἠμολογεῖ ἀφελῶς ὅτι δὲν ἦτο ἐπιδεικτικὸς τοιοῦτου ἐνθουσιασμοῦ.

« Ἀγκαλὴ καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἐγὼ μὲν δὲν ἠσθάνθη
« Κανένα ἐνθουσιάζομαι, μάλιστα ἐπικράτην. »

Καὶ ἀναχωρεῖ ὁ Πούρας μόνος ὅπως ἀγωνισθῆ τὸν ἱερόν ἀγῶνα, ὁ δὲ Δημήτριος Παππᾶ Νικολάου μένει εἰς τὸ παρὰ τὴν Ὀδησσὸν Βουλγαροχώριον, πλησίον τῆς Σουλτάννας. Ἄλλ' ἀροῦ δὲν ἐνεφορεῖτο αἰσθημάτων ἡρωικῶν, τῷ ὀφείλεται τοῦλάχιστον ἔπαινος ὅτι δὲν ἠθέλησεν ὡς πρὸς τοῦτο νὰ ἐξαπατήσῃ οὔτε αὐτὸν οὔτε τοὺς ἀναγνώστας του. Προτιμητέα χιλιᾶκις ἢ εἰλικρινείᾳ του ἀπὸ τὴν ψευδῇ ἐπίδειξιν ἀρετῶν ἀνυπάρκτων. Ὁ πτωχὸς ποιητὴς κριστᾶ ἑαυτὸν ὅποιος εἶναι καὶ μᾶς δίδει ὅ, τι ἔχει. Δὲν δικαιούμεθα νὰ ἀπαιτήσωμεν πλεονότατον πρ' αὐτοῦ.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΓΡΑΦΙΑΣ ΠΑΡ ΕΛΛΗΣΙΝ

[Συνέχεια. Βλ. σελ. 182]

Τῆς Ἀθηναίων τὴν ἐκδοσιν ὁ μὲν Μ. Παρκενί-
κας ἀνέγραψεν εἰς τὰ 1808, ὁ δὲ μαρκήσιος
de St-Hilaire εἰς τὰ 1818, ἀμφότεροι πλημ-
μελῶς, μόνος δὲ ὁ Α. Π. Βρετὸς ὀρθῶς ἀνέγρα-
ψε τὰ κατ' αὐτὴν, σημειώσας, « Ἀθηναῖα, ἡ
ἐφημερίς φιλολογικὴ, ἐπιστημονικὴ, πολιτικὴ
καὶ ἐμπορικὴ ὑπὸ τῆς ἐταιρείας τῆς Ἀθηναίων. Ἐν
Παρισίῳ ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ I. M. Ἐβε-
ράρτου εἰς 8» (Νεοελλ. φιλ. τ. β' σ. 202) Τοῦτο
ἀποδείκνυται ἐξ αὐτῆς τῆς περὶ ἐκδόσεως τῆς
Ἀθηναίων ἀγγελίας ἐχοῦσης ὡδε:

« Φιλόμουσοι ὁμογενεῖς Ἕλληνας,

« Ἀφ' οὗ τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἤρχισε νὰ αἰσθί-
νεται τὴν κατὰστασίν του, σπεύδει ἀκταπαύ-
στως νὰ τὴν θεραπεύσῃ, καὶ νὰ ἀνακτήσῃ, ὅσον
δύναται, τὰς προγονικὰς ἀρετὰς του. Μάρτυρες
τὰ εἰς διάφορα μέρη νεοσυστηθέντα σχολεῖα ἢ
φροντίς περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὁσοι μέλλουσι νὰ
σχολαρχῶσιν εἰς ταῦτα διδασκάλων. Μάρτυρες
οἱ νέοι Ἕλληνας, διεσπαρμένοι εἰς τὰς περιφε-
στεράς τῆς Ἑυρώπης μητροπόλεις, καὶ σπουδάζ-
οντες μὲ εὐγενῆ φιλοτιμίαν νὰ μεταφέρωσιν ἐκ-

στος ὅποιονδήποτε κόσμον εἰς τῆς φιλάτης πα-
τρίδος τὴν γύμνασιν, ἀπὸ τοὺς μεγάλους καὶ λαμ-
προύς τῆς Ἑυρώπης θησαυρούς, τῶν ὁποῦν τὰ
κεφάλαια χρεωστῶνται εἰς τὴν Ἑλλάδα. Μάρ-
τυρες οἱ ποιμενάρχαι μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, τῶν
ὁποῦν ὁ ἐνθεὸς ζῆλος, καὶ αἱ πρὸς τὸν πατέρα
τῶν φῶτων εὐχαὶ ἀποβλέπουσιν εἰς τὸν φωτισμὸν
τοῦ λογικοῦ τῶν ποιμνίου. Μάρτυρες καὶ ἡ πρόθυ-
μος χορηγία τῶν φιλογενῶν μας ἐμπόρων, ἀπὸ
τῶν ὁποῦν τὴν ἀγαθοεργίαν ἡ πατρίς Ἑλλάς ἐλ-
πίζει πολλὰ περισσότερα. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, εἰς παντὸς
Ἕλληνος ψυχὴν ἤρχισε ν' ἀναρριπίζεται ὁ τῆς φι-
λομαθείας σπινθὴρ. Ὅλων αἱ βουλαὶ τείνουσιν εἰς
αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἕκαστος ἐργάζεται τὸ ἀγαθόν,
καὶ συνεργεῖ εἰς τὸ καλόν, ἐπιθυμεῖ τὴν βελτίω-
σιν τοῦ γένους καὶ εὐχεταὶ τὸν φωτισμὸν του.

« Ἀποταύτον πατριωτισμὸν, καὶ τοιαῦτα ἐλ-
ληνικὰ φρονήματα κάτοχος ἢ ἐταιρεία μας, ἀγ-
γέλλει εἰς τοὺς ὁμογενεῖς ἔργον κοινωφελές, καὶ δυ-
νάμενον νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ σκο-
πομένου κοινῷ ἀγαθοῦ. Αἱ καθημερινὰ μας συ-
ζητήσεις καὶ σκέψεις περὶ τοῦ τί δύναται νὰ διε-
γείρῃ τὴν φιλομαθειαν τοῦ γένους, καὶ ν' αὐξήσῃ
τὰς γνώσεις πάσης τάξεως ὑποκειμένων, μᾶς πα-
ρέστησε περιοδικῆς τινος ἐφημερίδος τὴν χρεῖαν.
Πολλοὶ τῶν πεπαιδευμένων ἑυρωπαίων, καὶ μᾶ-
λιστα ὁ φιλέλληνας καὶ φιλόμουσος κ. Φερμίνος Δι-
δότος, ἐπήνεσαν τὸν σκοπὸν μας, καὶ μετὰ τὴν φι-
λοσοφικὴν τῶν φιλανθρωπίαν μᾶς ἐπεδαψίλευ-
σαν, ὅπως ἡ βαθεῖα τῶν κρίσεως καὶ ἡ παιδεία
τοὺς ὑπαγόρευσαν συμβουλὰς, καὶ μᾶς εὐκόλυναν
τὰ εἰς τὸν σκοπὸν μας ἐπιτήδεια μέσα.

« Καὶ ὅτι μὲν τὸ γένος ἐγνώρισε μέχρι τοῦδε τὸ
προξενούμενον ὄφελος ἀπὸ τῆς ἐφημερίδας, εἰς
τοῦτο κἀνεῖς καὶ ἀπὸ τοὺς ὁπωσούν φρονούντας
δὲν δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ ἢ προθυμία, μετὰ τὴν
ὁποῦν τὰς ὑποδέχεται, καὶ ἡ σπουδὴ, μετὰ τὴν
ὁποῦν τὰς ἀναγινώσκει, δεικνύουσι πραγματι-
κῶς ὅτι τὸ γένος εἶναι καταπεισμένον περὶ τῆς ἀ-
πὸ τούτων ὀφελείας. Διὰ τοῦτο μωρίων ἐγκω-
μίων ἄξιος εἶναι ὁ σοφολογιώτατος καὶ σεβάσμιος
Ἀνθίμος Γαζῆς ἄξις καὶ οἱ διαδεχθέντες αὐτὸν
κ. ἐκδότης τοῦ Λογίου Ἐρμού ἄξις καὶ ὁ ἐλλό-
γμος καὶ φιλογενὴς ἐκδότης τοῦ « Τηλεγράφου. »

« Ἄλλ' ἀρά γε ἠθέλεν εἶσθαι εὐκαταῖον διὰ τὸ
ἀναγεννώμενον πανελλήνιον, ἐάν τις ἠναγκάζετο
νὰ καταπεῖσῃ, ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῶν καλῶν ἔχει
καὶ ἐπακόλουθα ὀφελιμώτατα; Ἐάν ὁ Α. μας
Ἐρμῆς καὶ ὁ Τηλέγραφος ἦσαν ἀρκετοὶ νὰ χω-
ρέσωσιν ὅ, τι καλὸν καὶ λόγου ἄξιον εἶναι καὶ γί-
νεται, ματαίᾳ ἤθελε φανῆν ἡ τοιαύτη ἐπιχειρή-
σις. Τὸ πλῆθος ὅμως τῶν ἐφημερίδων, αἱ ὁποῖαι
καθ' ἑκάστην ἐκδίδονται εἰς τὰ σοφὰ τῆς Ἑυρώ-
πης ἔθνη, μᾶς πληροφοροῦσι τὸ ἐναντίον. Εἰς τὴν
λαμπρὰν καὶ σοφὴν τῶν Παρισίων πόλιν ἐκδίδε-
ται καθ' ἡμέραν ἐφημερίς ἰδιαιτέρα εἰς καθὲν εἰ-

δος ἐπιστήμης καὶ τέχνης, καὶ τὸ ὅποιον εἰς ἡ-
μᾶς θέλει φανῆ ἠθαυμαστόν, πολλὰ ταυτοχρόνως
διὰ τὸ αὐτὸ εἶδος. Ἀπὸ ταῦτα ὅλας καὶ ἀπὸ
τὰς τῶν ἄλλων γενῶν θέλει κοσμεῖσθαι καὶ ἡ
ἰδικὴ μας Ἀθηναῖα, ὄνομα, τὸ ὅποιον ἔλαβον
ἀπὸ ἡμᾶς οἱ ἑυρωπαῖοι εἰς τὴν ἐξέχουσαν τῶν
ἐφημερίδων τῶν, καὶ τὸ ὅποιον δικαιοτέρα ἡμ-
ποροῦμεν νὰ δώσωμεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἰδικὴν μας.

« Ἡ Ἀθηναῖα μας θέλει περιέχει φιλολογο-
κᾶς, ἐπιστημονικᾶς, πολιτικᾶς καὶ ἐμπορικᾶς
ἀγγελίας ἐν συντόμῳ πᾶν ὅ, τι εἰς τὴν παρούσαν
κατάστασιν τοῦ γένους ἀρμόδιον ν' ἀπαρυσθῶ-
μεν δυνάμεθα ἀπὸ τὴν σοφὴν Ἑυρώπην μεταξὺ
τούτων θέλουσιν προθύμως καταχωρίζεσθαι, ὅσα
ἢ μεταφράζουσιν ἢ συγγράφουσιν περίεργα καὶ ὀφέ-
λιμα οἱ σπουδαῖοι ὁμογενεῖς. Περαιτέρω νὰ ἐκ-
τεινώμεθα συνιστῶντες τὸ ἀπ' αὐτῆς ὄφελος, βλέ-
πομεν, ὅτι εἶναι περιττόν. Ἀφίνομεν νὰ τὸ ἐκ-
τιμήσωσιν οἱ φιλόμουσοι ἀναγνώτται.

« Ἡ ἐφημερίς μας θέλει ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκδι-
δαται εἰς χαρακτήρας καὶ χάρτην ὡς οἱ ἀνά χει-
ρας. Δις τοῦ μηνὸς θέλουσι στέλλεσθαι ἀνά δύο
τετράδια. Ἡ τιμὴ, διὰ τὰς ἀδράς τοῦ τύπου
τῶν Παρισίων καὶ τῆς ἀποστολῆς δαπάνας, δι-
ορίζεται ἐτησίως φράγκα 40, τῶν ὁποῦν τὸ τε-
ταρτημόριον θέλει πληρόνεσθαι ἀνά τριμηνίαν
μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν τετραδίων. Παρακα-
λοῦμεν τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς νὰ εὐκόλυνωσι
τὴν διάδοσιν τοῦ τοιοῦτου καλοῦ μετὰ τὴν γενναί-
αν τῶν συνδρομῶν παρακαλοῦνται δὲ ν' ἀναλά-
θωσι τὴν ἐπιτροπὴν τῆς καταγραφῆς οἱ κύριοι...

« Ἡ ἐταιρεία μας συγκροτεῖται ἀπὸ μέλη, τὰ ὁ-
ποῖα πρὸς τοὺς ἄλλοις, καὶ εἰδήμονα καὶ τῶν φι-
λολογωτέρων καὶ κλασικωτέρων τῆς Ἑυρώπης
γλωσσῶν, διατρίψαντα εἰς πολλὰ τῆς Ἑυρώπης
μέρη, δύναται νὰ ὑποσχεθῶσι τὴν ὅσον ἐνδέ-
χεται ἐνός τοιοῦτου ἐπιχειρήματος τελειοποίησιν.

« Τὰ ὀνόματα τῶν συνδρομητῶν θέλουσιν διευ-
θύνεσθαι εἰς Παρισίους παρὰ τῷ τυπογράφῳ M^r.
Firmin Didot, rue Jacob, n° 24.

« Παρακαλοῦνται δὲ οἱ ἐπιστάται νὰ ἐπιμελη-
θῶσι τὴν ἀποστολὴν τῶν καταλόγων τῶν συν-
δρομητῶν περὶ τὰ ἀρχὰς ἢ τὰ μέσα τοῦ δε-
κεμβρίου μηνός, διὰ νὰ γένη ἡ ἐναρξὶς τῆς ἐφη-
μερίδος μας μετὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους. Ἐν
Παρισίῳ τῇ 14. Σεπτεμβρίου 1818. Οἱ ἐκδότης
Χριστόφορος Σ. καὶ Θ. Ρ. καὶ I. E. καὶ Δ. Σ. »

Κρίται οἱ τακτικοὶ τῆς Ἐστίας ἀναγνώσται
εἰς τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐν τῷ Σ' τόμῳ αὐτῆς
(σ. 249) ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, « Ἕλληνας ἐορτά-
ζοντες τὸ πάσχα ἐν Παρισίῳ, ἐν ἔτει 1819 »
δημοσιευθεῖσας συγνηθικῆς περιγραφῆς, ἐσχημά-
τισαν πάντως ἰδέαν περὶ τοῦ ὅρους τῆς ἐφημερί-
δος ταύτης, οὐχ ἦττον μετηνέγκραμεν καὶ τὴν ἀγ-
γελίαν, δι' ἧς οἱ τῆς Ἀθηναίων ἰδρυταὶ προανήγ-
γειλαν τὴν ἐκδοσιν αὐτῆς, ἵνα τὸ μὲν παράσχω-

μεν αὐτοῖς ἀσφαλέςτερον γνώμονα ἐκτιμήσεως, τὸ δὲ ἐξηγήσωμεν τοὺς λόγους τοῦ βραχυβίου τῆς Ἀθηναῖς, ὅπερ ὑπέδειξε μὲν ὁ Α. Π. Βρετός (Νεοελλ. φιλ. τ. 6' σ. 202), σημειώσας, «τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐξεδόθησαν μόνον ἐξ τετράδια, τὸ μὲν Α' κατὰ τὴν 28 φεβρουαρίου, καὶ τὸ Γ' κατὰ τὴν 15 μαΐου,» ἀλλὰ δὲν διεσαφήνισε καὶ τὰς αἰτίας αὐτοῦ.

Μὴ εὐμοιρήσαντες νὰ ἴδωμεν, ἔστω καὶ ἐν τετράδιον τῆς Ἀθηναῖς, δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν, ἐπὶ τῶν γραφομένων αὐτῆς στηριζόμενοι, ν' ἀποφανθῶμεν περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ διήκοντος ἐν τοῖς τετράδιοις αὐτῆς ἀπορῶντες ὅμως εἰς τὰς ἐν τῇ ἀνωτέρω ἀγγελίᾳ ὑποτυπούμενας ἰδέας, πιστεύομεν ὅτι δὲν ἀφιστάμεθα τοῦ ἀληθοῦς, ἰσχυρίζομενοι ὅτι διὰ τῆς Ἀθηναῖς συγκεκριμένοι πῶς ἰδέαι περὶ ἐθνικῆς συντάξεως καὶ πολιτικῆς καὶ σκέψεις ἤρξαντο νὰ ἐγκατασπείρονται παρὰ τῷ ὁμογενεῖ δημοσίῳ, εἰς οὗ τὰ ὄψα ἤρχισαν νὰ ἀντηγῶσι λέξεις, λησμονηθεῖσαι ὑπὸ τῆς γεγηρακυίας Εὐρώπης, καθορώσης μετ' ἐκπλήξεως τοὺς τέως αὐτοκαλουμένους Γραικοὺς, ἀναλαμβάνοντας τὴν γησίαν αὐτῶν ἐθνικὴν προσηγορίαν τοῦ Ἑλλήνος, σκεπτομένους περὶ ἀναγεννήσεως, ὁμιλοῦντας περὶ πατρίδος, λυπομένους διὰ τὴν γυμνασίαν αὐτῆς, καὶ ἐργαζομένους διὰ τὴν πηλιγενεσίαν τῆς.

Ἡ πολιτεία αὕτη τῆς Ἀθηναῖς ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τῆς τότε αὐστριακῆς λογοκρισίας, ἣτις, δουλεύουσα ὑπὸ τὰς θεοκρατικὰς ἀρχὰς τῆς ἱερᾶς λεγομένης συμμαχίας, ἐξηγείρετο ὀργίλως κατὰ πάσης λαϊκῆς φωνῆς, πολλῶν δὲ μᾶλλον, ὅταν αὕτη ἀνεδίδοτο ἐκ δουλεύοντος λαοῦ, ἐπιεμένου ἀναγέννησιν. Ὅθεν ἅμα τῇ ἐκδόσει τῶν πρώτων ἀριθμῶν τῆς Ἀθηναῖς, ἐκινήθη κατ' αὐτῆς ἡ αὐστριακὴ λογοκρισία, καὶ ἀπηγόρευσε τὴν εἰς τὰς αὐστριακὰς κτήσεις εἴσοδον τοῦ φύλλου τούτου.

Ναὶ μὲν οἱ τούτου ἐκδόται, παραπονούμενοι ἐπὶ τῇ ἀπαγορεύσει ταύτῃ τῇ καταργούσῃ τὰ τῆς συντηρήσεως τοῦ φύλλου αὐτῶν μέσα πρὸς ἄλλοις ἔγραφοι, «... ἀλλ' εἰς τοῦτο (τὴν τῆς Ἀθηναῖς ἀπαγόρευσιν) ὑποπτεύομεθα ὅτι συνεισέφερον αἱ βραδουργίαι μισοκάλων τινῶν...» ἠχόμεθα ἐν τοσοῦτῳ νὰ μὴν ἦσαν Ἕλληνες οἱ τοιοῦτοι μισοκάλοι· καὶ παρακαλοῦμεν τὴν ἐν Βιέννῃ φιλόμουσον τῶν ὁμογενῶν ἀδελφότητα νὰ λάβῃ φροντίδα εἰς τὴν ἀταξίαν ταύτην, ἣτις πρέπει νὰ κινήσῃ τὴν προσοχὴν των, διότι γίνεται κατ' ἀρέσκειαν δύο ἢ τριῶν, οἵτινες, βέβαιαι εἰς τὰ κινήματα των κατὰ τῆς Ἀθηναῖς, ἔχουσι τὴν ἀνδρείαν νὰ εὐχηθῶσι τὴν καλὴν προκοπὴν ταύτης καὶ στερεώσιν,» δι' ὧν ὑπαινίσσοντο τοὺς περὶ τὸν Λόγιον Ἑρμοῦ, ὡς προκαλέσαντας τὸ κατὰ τῆς Ἀθηναῖς μέτρον τῆς αὐστριακῆς κυβερνήσεως· καὶ μὲν τὴν μομφὴν ταύτην ὑπεστήρι-

ζέ πως καὶ ἡ Καλλιόπη, δι' ὧν ἐν τῷ γ' αὐτῆς ἀριθμῷ ἔγραψεν, ἰσχυρίζομένη ὅτι οἱ ἐκδόται τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ ἐπάσχισαν ἀμέσως καὶ ἐμέσως νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκδοσὴν πολλῶν ὤφελιμων συγγραμμάτων τόσον περιοδικῶν, καθὼς καὶ διδασκτικῶν ἀλλ' ἡ ἀγανάκτησις μετ' ἧς οἱ ἐκδόται τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ ἀπέκρουσαν τοὺς ὑπαινιγμοὺς καὶ τὰς μομφὰς ταύτας, ὡς καὶ τὸ εἰλικρινές των εὐχῶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ἀθηναῖς, διατυπωθεισῶν οὐ μόνον ἐν τῷ Λογιῷ Ἑρμοῦ (φυλ. τῆς 15 ἄπριλ. 1819) ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπιστολῇ ὅπως ἰδιωτικῇ (Ἴδε τὴν ἀπὸ 16 μαρτίου 1819 ἐπιστολὴν τοῦ Θ. Φαρμακίδου καὶ Κ. Κοκκινάκη πρὸς τὸν ἐν Παρισίῳ Νικολόπουλον ἐν σ. 609 τοῦ Γ' τ. τῆς Ἑστίας) πείθουσιν ἡμᾶς, ὅτι τὸ ἀσύμφωνον τῶν πολιτικῶν δοξασίων τῶν ἀναπτυσσομένων ἐν τῇ Ἀθηναῖ πρὸς τὰς θεωρίας τῆς τότε αὐστριακῆς πολιτικῆς ἐπέσπασε κατὰ τῆς ἐφημερίδος ταύτης τὸ αὐστηρὸν ἐκείνο μέτρον, τὸ ἀποσβέσασαν συντόμως τὴν λυχνίαν τῆς Ἀθηναῖς δι' ἑλλειψίν ἐλαίου.

Ὁ μαρκήσιος de St-Hilaire, ἀγνωστὸν πῶς στηριζόμενος, θέλει ἀρχιτυπᾶσθαι τοῦ φύλλου τούτου τὸν ἐξ Ἀνδριτζαίνης μὲν καταγόμενον, ἐν Σμύρῃ δὲ γεννηθέντα Κωνσταντῖνον Νικολόπουλον, οὗ τὸ πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς μετὰ συντόμων βιογραφικῶν σημειώσεων ἐδημοσίευσεν ἡ Ἑστία ἐν σ. 593 τοῦ Γ' αὐτῆς τόμου· ὁ ἰσχυρισμὸς ὅμως οὗτος τοῦ μαρκησίου ἐλέγχεται ἀνακριθῆς. Ἐὰν ὁ Νικολόπουλος ἦν ὄντως ἀρχισυντάκτης τοῦ φύλλου τούτου, ἐν στεναῖς πρὸς τοὺς ἐκδότας τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ σήμεσι εὐρισκόμενος, καὶ εἰς τῶν συνεργατῶν αὐτοῖς τυγχάνων, θὰ ἔσπευδε πάντως νὰ δημοσιεύσῃ ἐν καιρῷ τὴν περὶ ἐκδόσεως τῆς Ἀθηναῖς ἀγγελίαν διὰ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, καὶ δὲν θὰ διεκράτει αὐτὴν ἐξάμηνον σχεδὸν ὅλον, ὅπως παραδώσῃ αὐτὴν εἰς τὴν δημοσιότητα μετὰ τὴν ἐκδοσὴν τῆς Ἀθηναῖς (ἴδε τὴν ἀνωτ. μνημονευθεῖσαν ἐπιστολὴν τοῦ Θ. Φαρμακίδου καὶ Κ. Κοκκινάκη) ἀκριβεστέρην ἢ ἡγούμεθα τὴν πληροφορίαν τοῦ Α. Π. Βρετοῦ, γράφοντος, «συντάχεται αὐτῆς ἡσιν διάφοροι νέοι Ἕλληνες, μαθητεύοντες ἐν Παρισίῳ,» ὅπερ θεβαιούσι καὶ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τῶν ὀνομάτων, τῶν ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τεθέντων.

Συγγρόνως τῷ 1819 καθιδρύθη ἐν Παρισίῳ ἡ «Μέλισσα,» ἡ ἐφημερίς ἑλληνικὴ ἐκδιδομένη ὑπὸ Σ. Κόνδου Κερκυραίου, ἰππείως τοῦ τάγματος τῆς τιμῆς, πρώην κριτοῦ καὶ μέλους τῶν τῆς Κερκύρας ἀρχείων. Ἐν Παρισίῳ ἐκ τῆς τυπογραφίας τοῦ Α. Βοβζίου,» εἰς σελ. 8. Καίτοι δ' ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ αὐτῆς ἀνεγνώσκοντο, «τὸ περιοδικὸν τοῦτο συγγραμμὰ ἐκδίδεται τρίς ἢ τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ διὰ συνδρομῆς ἑλλήνων καὶ φιλελλήνων,» ἐντὸς τοῦ 1819 δὲν καταρθώθη ἀλλ' ἡ ἐκδο-

σις ἐνός φυλλαδίου ἐξ 112 σελίδων· τῷ ἐπομένῳ 1820 ἔτει τῇ συμπράξει Ἀγαθόφρονος Λακεδαιμονίου, πολίτου τῶν Παρισίων, ὃν ὁ ψευδώνυμον κατὰ τὸν Α. Βρετόν ἐκρύπτετο μνημονευθεὶς Νικολόπουλος, ἐτέρου φυλλαδίου, ὅπερ ὡς συνέχεια τοῦ προηγουμένου δὲν ἔφερε νέαν σελίδωσιν, ἀλλὰ συνεχίστατο τὴν τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου, ἀρχάμενον ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 113 καὶ προχωρήσαν ἄχρι τοῦ 242· τῷ 1821 τῇ συμπράξει μὲν καὶ πάλιν τοῦ Ἀγαθόφρονος, δαπάνη δὲ «τοῦ γεννησιτάτου καὶ εἰλικρινοῦς αὐτοῦ φίλου κυρίου Φιλαρέτου Μετριοφρονίδου, διδασκάλου τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας κλπ.» ἐξεδόθη γ' τεύχος, οὗτινος ἡ σελίδωσις ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 243 καὶ προχωρεῖ μέχρι τοῦ 339. Ἐκαστον τῶν τευχῶν τούτων οἰοεὶ ἐμβλημα, πρὸς τῷ ἐκτυπώματι μελίσης ἐκτετυπωμένα φέροι τὰ ἐπόμενα λόγια τοῦ Μ. Βασιλείου πρὸς τοὺς νέους, καὶ μελίσαι οὔτε ἅπασιν τοῖς ἀνθεσι παραπλησίως ἐπέρονται, οὔτε μὲν οἷς ἂν ἐπιπτώσιν ὅλα φέροι ἐπιχειροῦσιν· ἀλλ' ὅσον αὐτῶν ἐπιτήθειον πρὸς τὴν ἐργασίαν λαβοῦσαι, τὸ λοιπὸν χαίρειν ἀπῆκν.»

Περὶ τοῦ Μουσειῶν γινώσκωμεν ἐξ ἀνακοινώσεως ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11 Αὐγούστου 1859 τοῦ ἐν Τριπόλει Α. Κ. Παππαζαφειροπούλου πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Παρθώρας, ὅτι ἐξεδόθη ἐν φυλλάδιον αὐτοῦ τῷ 1819· ἰδοὺ τί περὶ τούτου ἐπὶ λέξει ἀναγινώσκωμεν, «Μουσειῶν· ἡ ἐφημερίς ἑλληνικὴ, φιλολογικὴ, ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνικὴ, ἐκδιδομένη ὑπὸ Παναγιώτου Ἰωαννίδου· φυλ. Α' ἐν Παρισίῳ ἐκ τῆς τυπογραφίας Α. Βελή 1819. Ἀγνοοῦμεν ἐὰν ἐξεδόθησιν καὶ ἕτερα φυλλάδια.» (Πανθ. τ. I σελ. 260).

Τὴν ὑπαρξίν τῆς Ἰριδος, περὶ ἧς οὐδεὶς ἄχρι τοῦ νῦν λόγον ἐποίησατο, πληροφοροῦμεθα ἐκ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, οὗτινος ἐν φυλλάδιῳ τῆς 15 ἄπριλίου 1819 ἀναγινώσκωμεν τήνδε τὴν προκήρυξιν.

«Τοῦ ἑλληνικοῦ γένους ἡ πρὸς τὰ φῶτα ὀρμὴ ἄρχισε νὰ προσηλόνῃ σπουδαίως τῆς φωτισμένης Εὐρώπης τὴν περιέργειαν. Γνωστὴ λοιπὸν ἡ σωτήριος αὕτη κίνησις, ὅσον προβαίνει νὰ γίνεσθαι, καὶ δυνάμεις ἅμα νὰ προσκτᾶται εἰς αὐξήσιν, ἤδη μάλιστ' ἐν ᾧ μίᾳ καὶ μόνῃ θερμοουργῶς φωνῇ ὑπὲρ τῶν δικαιῶν τῶν ἐθνῶν καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον εἰς τὸ ἄλλον τῆς οἰκουμένης ἀντηγεῖ θριαμβεύουσα, χρεὸς εἶναι ἑλληνικώτατον.

Μὲ τοιοῦτον διπλοῦν σκοπὸν, νὰ ἀναγγέλλῃ δηλαδὴ, α', ἀλλὰ μὲ ἀδέκαστον φρόνημα, εἰς τοὺς φίλους τῆς Ἑλλάδος τῶν γνώσεων τῆς τὴν κατῴστασιν, καὶ τοὺς εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς ἀγῶνας. καὶ β' νὰ διαδίδῃ μὲ πατριωτικὴν δραστηριότητα εἰς τὴν πάτριον γῆν τὰ καλὰ τῆς σοφῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ἰδιαίτερος τῆς Βρετανικῆς, ὑπεράτης ἔδρας Μουσῶν καὶ ἐλευθερίας, συγγραμ-

μα ἑλληνικόν, Ἴρις, ἡ τὰ νῦν ἑλληνικὰ— ἀπὸ τοὺς Λονδίνιους τύπους προκύπτει, ἐκδήμων ἑλλήνων σπουδῆ, καὶ συνδρομῆ ἀνδρῶν φιλελλήνων.

Ἐπίσης φύλλα εἰς δ' ἅπαξ τοῦ μηνὸς εἶναι τῆς Ἰριδος ἡ περίοδος. τρία σελλίνα καὶ ἡμισυ ἡ τιμὴ των, καὶ οἱ συνδρομηταὶ καταγράφονται παρὰ τῷ βιβλιοπώλῃ κυρίῳ Murray, Albermarle Street, ἐν Λονδίῳ.»

Δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ἐπὶ πόσον καιρὸν ἐξεδόθη ἡ ἐφημερίς αὕτη, ἧς φύλλα καθ' ἡ κοῦσκαμεν, σώζονται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Λονδίνου, ὅθεν τῶν ὁμογενῶν τις δύναται νὰ παράσχη πλείονας πληροφορίας τῷ ἑλληνικῷ δημοσίῳ περὶ τοῦ ἐν ἔτει 1819 ἐν Λονδίῳ ἑλληνικοῦ τούτου δημοσιογραφικοῦ ὄργανου, δι' οὗ κλείει ἡ πρὸ τοῦ 1821 περίοδος τῆς ἑλληνικῆς ἐφημεριδογραφίας.

X.

Η ΣΤΙΞΙΣ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑ.

Ἀπανταχοῦ γῆς εἶναι συνηθεστάτη ἡ στιξίς τοῦ δέρματος· παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς περιορίζεται ἐν τῷ ὄχλῳ, μάλιστα δὲ τῷ ναυτικῷ. Οἱ ναῦται τῆς βορείου καὶ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης στίξουσι θαλάσσια τέρατα, οἱ στρατιῶται ὅπλα, οἱ ἐρωτόληπτοι καρδίαις, ἄλλοι ὀνόματα, χρονολογίας. Ἡ ἀγρία αὕτη συνήθεια καὶ ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι ἄγνωστος· οἱ χυδαῖοτάτοι ἐκ τοῦ ὄχλου στίξουσιν, ἢ ὡς κοινῶς λέγεται, πατοῦν ἐπὶ τοῦ στήθους, ἐπὶ τῶν βραχιόνων, σπανιώτερον δ' ἐπὶ τοῦ ὀπισθένους τῆς χειρὸς καὶ ἐπὶ τῶν κνημῶν πλοῖα, ὅπλα, σταυροῦς, ἄνθη, χρονολογίας, Μακεδόνας, Γοργόνας, τὸν Ἐρωτόκριτον καὶ τὴν Ἀρετοῦσαν κτλ. κτλ.

Περιεργότατος εἶναι ὁ τρόπος, καθ' ὃν γίνεται ἡ στιξίς τοῦ δέρματος ἐν Ἰαπωνίᾳ· τὴν περιγραφὴν τούτου ἀρνούμεθα ἐκ συγγραμματος «περὶ τῶν φυσικῶν ἰδιωμάτων τῶν Ἰαπώνων», ὅπερ ἀρίτως ἐδημοσίευσεν ὁ Γερμανὸς ἰατρός Baetz, καθηγητῆς τοῦ ἐν Ἰοκοχάμα τῆς Ἰαπωνίας Πανεπιστημίου.

Ἡ συνήθεια τοῦ στίξιν τὸ δέμα γράφει οὗτος, ἐπικρατεῖ μόνον παρὰ τῷ χυδῶν ὄχλῳ· οἱ ἀχθοφόροι, οἱ πεζοδρόμοι, οἱ παλαισταί, πάντες καθόλου ἐκείνοι, ὧν τὸ ἐπιτήδευμα ἀπαιτεῖ κατανάλωσιν ὑπέμετρον μυϊκῆς δυνάμεως καὶ οὔτινες ἐργαζόμενοι ἐν ταῖς πόλεσιν, εἰσὶν ἠναγκασμένοι νὰ μὴ ἀφίνωσι γυμνὸν τὸ σῶμα, νομίζουσιν ὅτι διὰ τῆς στίξεως δύνανται νὰ ἀποκρῦψωσι τὴν γυμνότητα. Τὰ κοσμοῦντα τὸ δέμα των στίγματα φαίνονται μακρόθεν ὡς ἐνδύματα καὶ οὕτως ἀνενοχλήτως ἐργάζονται γυμνοί.

Τούτου δ' ἕνεκα ὅταν ἡ στιξίς ἦναι πλήρης

καὶ τελεία, ἤτοι ὅταν ὁ κορμὸς καὶ βραχίονες καὶ κνήμαι ὡσιν ἐστιγμέναι, καλεῖται *Nisi ro gimpatu*, ὃ ἐστὶ κρεάτινον ὑποκάμισον. Οὐδέποτε μὲν στίζουσι τὴν κερκλήν, τὸν τράχηλον, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας· ἀλλὰ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ σώματος καλύπτουσι διὰ παραδοξοτάτων καὶ περιεργοτάτων εἰκόνων. Οἱ ἀρειμάκιοι ἀρέσκονται νὰ στίζωσιν εἰς τὸ στήθος δράκοντας ἢ λέοντας, οἱ δὲ εἰδυλλιακοὶ τὴν φύσιν ἀγροτικῆς παραστάσεως. Συνήθως ὁ ἐπιθυμῶν νὰ στίξη τὸ σῶμα δὲν κοπιᾷ εἰς ἐξεύρεσιν τῶν εἰκόνων, ἀλλ' ἐκλέγει ἐκ τινος τῶν δημωδῶν εἰκονογραφημένων βιβλίων τὴν ἀρέσκουσαν αὐτῷ παράστασιν. Ἄν ὁ στιγεύς (*Χορμοτόχις*) εἶναι ἔμπειρος, δὲν χρονοτριβεῖ πλέον τῆς ἡμέρας ὅπως κατάστικτον ποιῆσῃ τὸ στήθος καὶ τὴν κοιλίαν ἢ καὶ τὰ νῶτα διὰ τῆς παραγγεληθείσης εἰκόνας, εἰ καὶ πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται πλεονα τῶν διακοσασισχιλίων στιγμαμάτων. Ἀλλὰ τὰ στιγματα ταῦτα οὐδέλως εἰσὶν ἐπώδυνα, οὐδὲ αἰμάσσουσι· μόνον εἰς τινὰ μέρη τοῦ σώματος καθίστανται αἰσθητὰ, ὡς ἐν τοῖς ἀγκῶσι καὶ ταῖς ἰγνύαις· εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς στίξεως τὰ στιθέντα μέρη ἀποπλύνοντα διὰ θερμοῦ ὕδατος προξενούντος ἐλαφρὰν ἀλγηθόνα, ἐνίοτε δὲ καὶ πυρετὸν ἐπὶ τινὰς ὥρας διαρκούντα. Τὰ χρώματα ὧν γίνεται χρῆσις πρὸς στίξιν, εἶναι τὸ μέλαν (ἢ σινική μελάνη), ὅπερ μεταβάλλεται εἰς κυανοῦν ἅμα ἐπιτεθῆ ἐπὶ τοῦ δέρματος, καὶ τὸ ἐρυθρὸν. Ὁ τρόπος τῆς στίξεως εἶναι ἀπλοῦστατος, ἀλλ' ἀπαιτεῖ ἐπιδεξιότητα τινά. Ὁ στιγεύς σχεδιάζει πρῶτον ὃ τι μέλλει νὰ ἀπεικονίσῃ ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ ζητουμένου νὰ στιγματισθῆ, ἀλλ' ἐνίοτε ἐπιλαμβάνεται ἀμέσως τῆς ἐργασίας, ἄνευ προηγουμένου σχεδίου. Ὁργανον δὲ τῆς στίξεως ἔχει βιβλίου φέροντα δύο παραλλήλους σειρὰς λεπτοτάτων βελονῶν τεθειμένων πλησίον ἀλλήλων. Ὁ στιγεύς ἐπιτίθησι τὴν παλάμην τῆς ἀριστερᾶς ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ στιζομένου, οὕτως ὥστε τὸ στικτέον μέρος νὰ εὐρίσκηται μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ δείκτου, ἀναμέσον δὲ τοῦ μέσου καὶ τοῦ παραμέσου δακτύλου τῆς αὐτῆς χειρὸς τίθεται χρωστήρ, χρησιμεύων ἀντὶ πυξιδίου καὶ περιέχων σινικήν μελάνην καὶ ἐρυθρὸν χρῶμα· εἰς τὸν χρωστήρα ἐκείνον ἐμβάπτει ὁ στιγεύς τὰς βελόνας. Ὁ βιβλίου, εἰς οὗ τὸ ἄκρον εἰσὶ προσηρμοσμέναι αἱ βελόνα κρατεῖται διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, τὰ δὲ νύγματα γίνονται μετὰ ταχύτητος, ἣν σχεδὸν ἀδυνατεῖ νὰ παρακολουθήσῃ ὁ ὀφθαλμὸς καὶ μετ' ἀκριβείας ῥαπτικῆς μηχανῆς. Οὐχὶ σπανίως δεκάκις ἐντὸς ἐνὸς δευτερολέπτου καταφέρεται εἰς τὸ σῶμα τοῦ στιζομένου ὁ βιβλίου τούτεστιν ἐπειδὴ οὗτος ἔχει δέκα βελόνας γίνονται ἑκατὸν νύγματα ἐντὸς δευτερολέπτου. Ἡ τοιαύτη δὲ ἐργασία ἐξακολουθεῖ

ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας, αἱ δὲ βελόνα στίζουσι λεπτοτάτας ἀπεικονίσεις μυῶν, τοπιῶν, ζώων, ἀνθρώπων. Ἄτὸ μὲν ἐστιγθῆναι εὐγενὲς κέκριται, τὸ δὲ ἀστικτον ἀγενές, ὡς ἔλεγεν ὁ Ἡρόδοτος περὶ τῶν ἀρχαίων Ὁρκῶν· οἱ δὲ Ἰαπωνοὶ θεωροῦσι τὸ στιγματῆφορὸν ὡς ἐνδείξιν ἐγκαρτερήσεως καὶ ἀνδρείας. Αἱ γυναῖκες πλὴν σπανιωτάτων καὶ ἥμισυ ἐντίμων ἐξαίρεσεων, οὐδέποτε στίζονται. Πρὸ δεκαετίας ὑπῆρχον μόνον ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ἰαπωνίας πλείονες τῶν τριακοντακισχιλίων ἐστιγμένων ἐκ τῆς ἐργατικῆς τάξεως. Ἐκτοτε ἡ Ἰαπωνικὴ κυβέρνησις κατανοήσασα ὅτι τὸ ἔθνος τοῦτο ἦτο λειψῶν βραχίων χρόνιον, ἀπηγόρευσε τὴν στίξιν ἧτις ὅμως καὶ σήμερον ἐτι γίνεται λαθραίως.

Τὰ μέγιστα ἐθαύμασαν οἱ Ἰαπωνοὶ μαθόντες ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλίας ἐλθόντες εἰς Ἰαπωνίαν ἐζήτησαν νὰ στιθῶσι. Τὸ τοιοῦτον ἐθεωρήθη περιφανὴς δικαιολογία καὶ τιμὴ τοῦ καταπολεμουμένου ἔθνους· οὐδὲν ἦττον ἡ στίξις εἶναι ἐν τιμῇ μόνον παρὰ τῷ ὄχλῳ, οὐδεὶς δὲ ἐκ τῆς ἀνωτέρας τάξεως κρίνει ἀναγκαῖον νὰ στιγματῆφορήσῃ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ

Εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀλληλοδιαδόχως ὠνομάσθη τῶν ἀρχαίων *Ἑλλήνων*, τῶν *Buζαντιῶν* καὶ τῶν *ρωσικῶν Ἑλλήνων* πρέπει ἴσως τὰ ἀναζητήσωμεν τὸ καταπληκτικώτατον παράδειγμα τῆς διαρκείας τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος. «Μετὰ τόσας ἱστορικὰς περιπετείας, λέγει ὁ Ampère, ἡ βᾶσις τοῦ Ἑλληνος δὲν μετεβλήθη. Τὰς αὐτὰς ἔχει ἀρετὰς καὶ κακίας, ἃς εἶχε καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.» Ὁ Rouquerville ἀνεῦρεν ἐν Πελοποννήσῳ τὰ πρότυπα τοῦ Ἀπελοῦ καὶ τοῦ Φειδίου, καὶ, ὅπερ μᾶλλον ἐνδιαφέρει ἡμᾶς, παρετήρησεν τὴν ἐκ διαδοχῆς μετάδοσιν τῶν κυρίων γνώρισμάτων τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἠθῶν τῶν ἀρχαίων. Οὕτως οἱ Ἀρκάδες ζῶσι ποιμενικὸν βίον, οἱ δὲ γείτονες αὐτῶν Σπαρτιάται ἀγαπῶσι τοὺς ἀγῶνας, καὶ ἔχουσι τὸ ἦθος εὐερέθιστον καὶ ταρχοποιόν. Κατὰ τὸν μεσαῖον αἰῶνα ὁ Βυζαντινὸς διετήρησεν ὅλα τὰ κυριώτατα χαρακτηριστικὰ τῶν προπατόρων του. Ὄταν ἐμβάθνη τις, ὡς ἐποίησαμεν ἡμεῖς, εἰς τὰς δυσπρόσιτους βιβλούς τῆς βυζαντικῆς ἱστορίας, μετ' ἀπορίας βλέπει πόσον ὁ λαὸς ἐκεῖνος ὅστις αὐτοκαλεῖτο *Ῥωμαῖκός*, ἔμεινε κατ' οὐσίαν ἑλληνικός, καὶ μετ' ὅλας τὰς ἐπεισάκτους προσθήκας, ἧτοι τὰς Λατινικὰς παραδόσεις του, τὴν αὐτοκρατορικὴν ὑπαλληλίαν του, τὰ ἀνατολικὰ ἦθη του (οἷον τοὺς εὐνοῦχους, καὶ τὸν ὡς Θεὸν στολιζόμενον καὶ λατρουόμενον Ἄνακτα), καὶ τὴν

κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀποκλειστικὴν ἐκκλησίαν του. Τὸ φαινόμενον τοῦτο παρουσιάζει ἀξιοσπουδαστὸν ἀντικείμενον ἱστορικῆς ψυχολογίας. Ὁ Βυζαντινὸς διετήρησεν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνος οὐ μόνον τὴν γλῶσσαν καὶ τὰς φιλολογικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ λεπτοφυῖαν τινά, ἧτις μὴ ὑποστηρίζομένη ὑπὸ τῆς δυνάμεως, μετετρέπη εἰς ταπεινὴν πονηρίαν. Ὁ ἔρως τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνος διὰ τὴν καλλιτέλειαν καὶ τὰς λαμπρὰς συζητήσεις, μετεσχηματίσθη εἰς βυζαντιανὴν μωρολογίαν. Ἡ σοφιστικὴ λεπτότης τῶν φιλοσόφων, ἐγένετο ἡ κενὴ σχολαστικότης τῶν θεολόγων. Ἡ εὐστροφία τοῦ *Γραικόλου* μετεμορφώθη εἰς τὴν ἐπίβουλον διπλωματίαν τῶν Ἀυτοκρατόρων. Ἐν συνόλῳ ὁ Βυζαντινὸς εἶνε ὁ αὐτὸς Ἑλληνας τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλείους, ἀλλ' ἀπεξηραμένος οὕτως εἶπεν καὶ γεγηρακός.

(Ἐκ τοῦ περὶ «ψυχολογικῆς κληρονομίας» συγγράμματος τοῦ Ribot).

ΠΛΩΤΑ ΔΑΣΗ

Οἱ κάτοικοι τῶν παραθαλασσιῶν βορείων χωρῶν, καίπερ ἔχοντες ἑλλειψιν φυτῶν, οὐδέλως στεροῦνται ξυλείας πρὸς θέρμανσιν καὶ οἰκοδομὴν οἰκίσκων. Ὅ, τι ἀρνεῖται αὐτοῖς ἡ γῆ, τὸ ἀναπληροῖ ἡ θάλασσα. Δάση ἐλόκληρα, προερχόμενα ἐκ θερμότερων χωρῶν, προσαράσσουσι μετὰ τῶν ἐκ πάγου ὀρέων πρὸς τὴν παραλίαν. Οἱ μεγάλοι ποταμοὶ τῆς Σιβηρίας, Ὁβίς, Ἐνισέας, καὶ Λένας διερχόμενοι κατὰ τὸν ῥοῦν αὐτῶν δι' ἐκτεταμένων δασῶν παρασύρουν εἰς τὴν θάλασσαν ἐλόκληρα δένδρα. Τὰ δένδρα ταῦτα ἐξακολουθοῦσι πλείοντα κατὰ τὴν φορὰν τῶν ἐν τῇ θαλάσῃ ρευμάτων, μέχρις οὗ ἐνσκηψάσης τρικυμίας ἢ πνεύσαντος ἀνέμου ἐξενεχθῶσιν εἰς τὴν ἀκτὴν, ἂν δὲ αὕτη εἶναι ὀμαλή, καὶ ἀπωτέρω εἰς τὴν ξηρὰν, ὅπου σχηματίζουσι ὑψηλοὺς σωρούς. Ἡ Ῥωσικὴ ἀποστολή, ἡ πεμφθεῖσα πρὸς ἐρευναν τῶν παραλίων τῆς Σιβηρίας, εὗρεν εἰς τινὰ μέρη τοιοῦτους σωρούς ἔχοντας ὕψος πλέον τῶν 100 ποδῶν.

Ἀλλὰ μᾶλλον ἀξιοπαρατήρητα εἶνε τὰ θαλάσσια ταῦτα οὕτως εἶπεν δάση τὰ πρὸς βορρᾶν ἀπὸ νότου διευθυνόμενα. Πάντων τῶν θαλασσιῶν τούτων ρευμάτων τῶν ἀπὸ Ν. πρὸς Β. διευθυνόμενων ὑπερτερεῖ τὸ καλούμενον *Γόλφ στρέμ*, τὸ ἐκ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου τὴν ἀρχὴν λαμβάνον. Μέρους τῶν ἐν τῷ ρεύματι τούτῳ πλεόντων δένδρων προέρχεται καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ Ἀμαζονίου. Ἀπαντες οἱ κορμοὶ τῶν δένδρων, οἱ ἐκ τοῦ ποταμοῦ τούτου προερχόμενοι καὶ μὴ προσκρούοντες εἰς τὰς καθ' ὅδον κειμένας Ἀντίλλας νήσους, πίπτουσι εἰς τὸ Γόλφ στρέμ, καὶ φέρονται δι' αὐτοῦ εἰς τὸν Βόρειον

Παγωμένον ὠκεανόν. Ὅ, τι τὸ εἰρημένον ρεῦμα πράττει ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ, ταῦτα πράττει τὸ θερμὸν Ἰαπωνικὸν ρεῦμα, τὸ μέχρι τοῦ Βεργιγγίου πορθμοῦ φθάνον, ἐν τῷ Εἰρηνικῷ. Τὸ θερμὸν ὕδωρ τοῦ ρεύματος τούτου συγκεράννυσι τὸ ψυχρὸν κλίμα τῶν βορείων χωρῶν, ὅπερ θεωρεῖται μεγίστη εὐεργεσίη διὰ τοὺς κατοίκους τῶν συμπλεγμάτων τῶν Ἀλεουτικῶν νήσων τῶν ἀνατολικώτερον τῆς Σιβηρίας καὶ ἐγγύτερον τῆς Β. Ἀμερικῆς κειμένων. Ἐν ταῖς νήσοις ταύταις οὐδενὸς φυτοῦ φυομένου, οἱ κάτοικοι πρὸς κατασκευὴν πλοιαρίων καὶ ἄλλων σκευῶν χρησίων μεταχειρίζονται ἀποκλειστικῶς τοὺς κορμούς τῶν δένδρων οὗς παρασύρει τὸ Ἰαπωνικὸν ρεῦμα. Τὸ μέγεθος τῶν κορμῶν τούτων δὴλον γίγνεται ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ πλοιαρχοῦ Ἴρμιγερ, τοῦ εὐρόντος κατὰ τὸ 1844 ἐν τῇ νήσῳ Φαρσίερ κορμὸν ἐλάτης ἧς ἡ διάμετρος ὀλίγου δακτύλου ἔκωνθεν τῆς ρίζης ἦτο 5 1/2 ποδῶν.

Ἴσως τις ἐρωτήσῃ πῶς καὶ πόθεν ἔρχονται τὰ δένδρα ταῦτα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ τὴν ἀπορίαν ταύτην ἔλυσε αἱ παρατηρήσεις αἱ γενόμεναι ἐν τῷ Ἀμαζονίῳ. Ἐάν τις ταξιδεύσῃ διὰ τοῦ ποταμοῦ τούτου, τοῦ ἔχοντος ὕδατα περισσότερα πάντων ἡμῶν τῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης, δύναται νὰ ἴδῃ κατὰ τὰς πλημμύρας κατακλυζομένης τὰς ὑπερείας καταρῦτων λόφων, οἵτινες μὴ δυνάμενοι ν' ἀντιστῶσι εἰς τὸ ὀρμητικὸν τοῦ ποταμοῦ ρεῦμα, τὸ κατατρῶγον ἀπαύστως τοὺς πρόποδας αὐτῶν, καταπίπτουσι πρόρριζοι μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς δασῶν. Τὰ πελώρια δένδρα, ὧν δὲν ἀμοιροῦσι τὰ δάση ταῦτα τῆς Ἀμερικῆς, ἐνεκα τῆς διηνεκούς ἀνά τοὺς καταρράκτας καὶ βράχους προστριβῆς τῶν ἀποβάλλουσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τοὺς κλώνας τῶν καὶ καθίστανται οὕτω ἀπρόσβλητα ἀπὸ τῶν διαφόρων ἐμποδίων, ὅποια εἶνε τὰ διάφορα ποτάμια φυτὰ, τῶν κωλύοντων τὴν πρὸς τὰ πρῶτα πορείαν. Ὅ, τι δὲν δύναται νὰ πράξῃ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ συμπληροῦσι τὰ θαλάσσια κύματα. Φλ.

Πληροφορία

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΟΥ

Α'. Διοίκησις. — Δικαστήρια.

Ἡ νῆσος Κύπρος ἐξαρτᾶται ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἀπικιῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ διοικεῖται ὑπὸ ἐνὸς Ἀρμοστοῦ διοριζομένου κατὰ πενταετίαν. Ὑπάρχουσι δύο Συμβουλία· τὸ Ἐκτελεστικόν, συγκείμενον ἐκ μελῶν ἐξ διοριζομένων ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Ἀρμοστοῦ καὶ τὸ Νομοθετικόν, συγκείμενον ἐκ 18 μελῶν, ἐξ Ἀγγλῶν, οἵτινες διορίζονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, 9 Χριστιανῶν καὶ 3 Ὁθωμανῶν ἐκλεγομένων κατὰ τετραετίαν ὑπὸ τῶν κατοίκων διὰ ψηφοφορίας.

Δικαιρεῖται δὲ ἡ νήσος εἰς ἕξ ἑπαρχίας, ὧν ἑκάστη ἔχει πρωτεύουσαν τὴν ὁμώνυμον πόλιν, ἐν ἧ ἑδρεύουσιν οἱ Διοικηταί, πάντες Ἄγγλοι—(Λευκωσία—Λάρναξ—Λεμεσσοῦς—Πάφος—Κηρύνεια καὶ Ἀμμόχωστος).

Δικαστικῶς δικαίρεται εἰς ἓν Ἐφετεῖον συγκείμενον ἐξ Ἄγγλων δικαστῶν καὶ ἑδρεύον ἐν Λευκωσίᾳ καὶ εἰς ἕξ πρωτοδικεῖα συγκείμενα ἐξ ἑνὸς Ἄγγλου δικαστοῦ ὡς Προέδρου καὶ ἐκ δύο παρέρων, ἑνὸς Χριστιανοῦ καὶ ἑνὸς Ὀθωμανοῦ, ἑδρεύοντα δὲ εἰς τὰς ἄνω ἕξ πόλεις.—Ἰπάρχουσι προσέτι 6 Εἰρηνοδικεῖα μὲ εἰρηνοδικῆς Κυπρίους.

Τὰ Κακουργιοδικεῖα περιοδεύουσιν ἀπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους εἰς τὰς πρωτεύουσας τῶν ἑπαρχιῶν.

Β'. Πληθυσμός.

Ἡ τελευταία ἀπογραφή τῆς νήσου ἐγένετο τῷ 1881. Κατ' αὐτὴν δὲ εὐρέθη τότε ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου 172,899, ἐξ ὧν Ὀρθόδοξοι 126,752, Καθολικοὶ καὶ Διαμαρτυρούμενοι 2,415, Ὀθωμανοὶ 43,701, Ἑβραῖοι 31.

Γ'. Παραγωγή καὶ Ἐξαγωγή.

Τὰ κυριώτατα προϊόντα, ἅτινα παράγει ἡ Κύπρος πρὸς ἐξαγωγὴν, εἰνε τὰ ἀκόλουθα· οἶνος κριθῆ, σίτος, βάμβαξ, ξυλοκέρατα, μέταξα, σταφίδες, σουμάκι. Τούτων τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσι τὰ ξυλοκέρατα. Τῷ 1884 ἐφορτώθησαν διὰ Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, Ἰταλίαν καὶ Ῥωσίαν 50,257 τόνοι (πρὸς 792 ὀκάδας ἑκάστος) ἀξίας λιρῶν στερλινῶν 76,063. Κατὰ δεύτερον λόγον ἔρχεται ὁ οἶνος οὔτινος ἡ ἐξαγωγὴ εἰς τὰ 1884 ἀνήλθεν εἰς 4,151,968 ὀκάδας ἀξίας λιρῶν στερλινῶν 48,202. Τὸ πλεῖστον αὐτοῦ μέρος ἐξαγεται εἰς τὴν Αἴγυπτον, κατόπιν εἰς τὴν Γαλλίαν, Τουρκίαν καὶ Ῥωσίαν. Ὅλος σχεδὸν ὁ οἶνος ἐξαγεται ἀπὸ τὴν ἑπαρχίαν Λεμεσσοῦ. Ἡ ἀξία τοῦ ἐξαχθέντος βάμβακος ὀκάδων 300,748 κατὰ τὸ 1884 ἦτο λιρῶν στερλινῶν 16,920.

Δ'. Εἰσαγωγή.

Τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα ἀντικείμενα εἰσὶ παντοειδῆ ὑφάσματα, φάρμακα, βιομηχανικὰ ἐργαλεῖα, πηλίνα καὶ ὑάλινα σκεύη, πετρέλαιον, καπνός, καφές, ζάχαρις, ὄρυζα, παστά, βούτυρον καὶ γαιάνθηρακες.

Ἐκ τούτων τὰ πλεῖστα εἰσάγονται ἐξ Αἰγύπτου, Ἀγγλίας, Αὐστρίας καὶ Τουρκίας ὁ καπνός δὲ ἐξ Ἑλλάδος¹⁾.

Καίτοι ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευμένης ἀπὸ ἀφικῆς σημειώσεως, ὑπάρχει δι' ἀφορὰ μεταξὺ εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, ὅμως ἔνεκα τοῦ ὑπάρχοντος Ἀγγλικοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς, διὰ τὸν ὅποιον δαπανᾷ ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις περὶ τὰς 45000 λίρας κατ' ἔτος, ὧν μέρος μένει εἰς τὴν νήσον, ἡ Κύπρος θὰ εὐημέρει ὑπὸ ὕλικὴν ἔποψιν ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ πρὸς τὴν Τουρκίαν βαρὺς φόρος, ὅστις ἀνέρχεται εἰς 95000 καὶ εἰνε ὅλως δυσανάλογος πρὸς τὰ εἰσοδήματα τῆς νήσου, ἀφαιρῶν πᾶσαν ἰκμάδα πρὸς πρόδον. Προσπάθειαι γίνονται νῦν πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ ὑπερόγκου τούτου ποσοῦ, καὶ ἐλπίζεται νὰ στεφθῶσι δι' ἐπιτυχίας.

Ε'. Τύπος.

Ἐν Κύπρῳ ἐκδίδονται αἱ ἐπόμεναι ἑφημερίδες: Ἐν Λεμεσσοῦ ἡ Ἀλήθεια (ἐκδότης Α. Κ. Παλαιολόγος), ἡ Σάλπιγξ (ἐκδότης Χουρμούζης), Cyprus Herald (Κυπριακὸς κήρυξ, ἐκδιδόμενη ὑπὸ W. Williamson). Ἐν Λευκωσίᾳ ἡ Φωνὴ τῆς Κύπρου (ἐκδότης Θεοχαρίδης,) καὶ Cyprus Gazette, ἡ ἐπίσημος ἑφημερίς τῆς Ἀγγλικῆς διοικήσεως· ἐν Λάρνακι οἱ Times of Cyprus (Χρόνος τῆς Κύπρου, ἐκδιδόμενη ὑπὸ Turner καὶ Σις) καὶ ἡ Ἐρωσις, (ἐκδότης Κουπᾶς.)

(Ἐν Λεμεσσοῦ)

Π. Δ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Ἐν τινι ἐσπερίδι ἡ κυρία Μ. συνομιλεῖ μετὰ τοῦ κυρίου Χ. περὶ τῶν παρευρισκομένων ἐν αὐτῇ.

— Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε, κύριέ μου, πόσον ἀτακτος καὶ ἀκατάστατος εἶναι ἡ κυρία Α. Δὲν εἰξεύρει τί γίνεται εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἀφίνει ἀπεριποίητα τὰ παιδιὰ τῆς, μαλλῶνει καθ' ἡμέραν χωρὶς λόγον μὲ τὸν σύζυγόν τῆς. Καὶ τὸν γνωρίζετε σεῖς τὸν σύζυγόν τῆς, τί ἀγαθὴν καρδιά ἔχει!

— Καὶ ποῦ τὰ εἰξεύρετε ὅλα αὐτὰ ὑμεῖς, κυρία μου;

— Ἐγώ!.. εἶμαι ἡ στενωτέρα τῆς φίλη!

Ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς κ. Μακρυσπάθης ἐθερμαίνεται παρὰ τὴν ἐστίν.

— Πῶς; κάμνει πολὺ κρῦο ἔξω; τὸν ἐρωτᾷ κυρία τις.

— Καλὲ ὄχι, κυρία μου, ὑπολαδῶν λέγει ἄλλος τῶν παρεστῶτων, ἀλλ' ὁ κύριος ἀξιωματικὸς θέλει νὰ συνειθίσῃ 'ς τὴ φωνιὰ.

¹⁾ Ἴδου ἡ σημείωσις τῆς ἀξίας εἰς λίρας στερλίνας τῶν εἰσαχθέντων καὶ ἐξαχθέντων ἐμπορευμάτων ἀπὸ τοῦ 1878 μέχρι τοῦ 1884.

Ἔτη :	1878.	1879.	1880.	1881.	1882.	1883 - 4
Εἰσαγωγή	177,651.	208,407.	272,663.	296,868.	336,512.	344,183.
Ἐξαγωγή.	157,328.	222,218.	210,065.	266,610.	276,129.	290,210.

Ἐν ἔτει 1883 ἐφηρμόσθη τὸ πρῶτον τὸ ἀγγλικὸν σύστημα, καθ' ὃ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος λήγει τὴν 31 Μαρτίου· ὅθεν ἐν τῇ ἀπογραφῇ τοῦ ἔτους τούτου περιλαμβάνονται μῆνες 15.